

BUDAPEST

TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT – ÉRTÉKELÉS

BUDAPEST TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT – ÉRTÉKELÉS

Budapest, 2013.

MEGBÍZÓ:

BUDAPEST FŐVÁROS ÖNKORMÁNYZATA
VÁROSÉPÍTÉSI FŐOSZTÁLY

TERVEZŐ:

BUDAPEST FŐVÁROS VÁROSÉPÍTÉSI TERVEZŐ Kft.

Pogány Aurél BÉK: TR; TK; K/1 01-5060; Sz-081-2011

területrendező tervező – okl. kertészmérnök / tájépítész – tájvédelmi szakértő

Tatai Zsombor BÉK: K/2 01-5263

okl. tájépítész mérnök

Albrecht Ute

területrendező tervező – vezető településtervező - ügyvezető

TARTALOM

A 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 4. sz. melléklete szerint

Bevezetés	4
1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése	4
2. A koncepció ismertetése	8
3. A koncepció megvalósításának környezeti hatásai, következményei	20
4. A koncepció megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok	40
5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a koncepció által befolyásolt más tervben, illetve programban figyelembe kell venni	41
6. A koncepció megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a koncepcióban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre	42
7. Közérthető összefoglaló	43
Jogszabályi háttér	44

BEVEZETÉS

A környezeti vizsgálat – értékelés készítését a 2/2005. kormányrendelet írja elő a területi tervek esetében, melyek körébe a területrendezési tervek mellett a területfejlesztési koncepció is tartozik. A környezeti vizsgálat – értékelés vizsgálat a tervek javaslattevő fázisának alátámasztó munkarészeként készül.

Jelen környezeti vizsgálat Budapest területfejlesztési koncepciójának egyik megalapozó fejezete, feladata a koncepció céljaiban foglaltak várható környezeti (érintőlegesen a társadalmi és gazdasági) hatásainak, illetve a javasolt változások várható következményeinek feltárása és számbavétele a szakmai és társadalmi egyeztetésekben résztvevők, valamint a döntéshozók számára.

A területfejlesztésben résztvevők száma egyre növekszik. A döntéshozók számára kiemelt jelentőségű a várható hatások felmérése, a kölcsönhatások magyarázó tényezőkre történő bontása, ami a monitoring rendszer részét képezi. Mindez azért is célszerű, mert így a döntéshozók azonosítani tudják, hogy egyes tényezők mennyiségi és összetételi megváltozása milyen hatással lesz a folyamatra, a területi fejlődés egészére.

A 2/2005. kormányrendelet 4. sz. melléklete tartalmazza a környezeti vizsgálat – értékelés alapvető tartalmi követelményeit.

Budapest területfejlesztési koncepciójának helyzetelemzését a FKGY 2617/2012. számú határozatával fogadta el, jelen vizsgálat – értékelés e megalapozó anyagra épül.

A környezeti vizsgálat - értékelés a területfejlesztési koncepció javaslattevő munkafázisával közel párhuzamosan készül. A tervezési munka megkezdésekor a várható hatások elemzését elkészíteni még nem lehet, viszont követőleg sem célszerű, mert az elkészült koncepció már nem tudná befogadni a környezeti értékelés által feltárt esetleges konfliktusokra adandó válaszokat. A folyamat elején tehát a lehetséges cselekvési területeken jelentkező hatásokból lehetett kiindulni, a későbbiekben a kirajzolódó célok hatásait lehetett már elemezni, így az egyeztetések, a célrendszer széleskörű ismertetése előtt-közben az anyag rugalmasan tud reagálni a vizsgálat eredményére. Értelemszerűen a környezeti vizsgálat – értékelés folyamatát lezárni (véglegesnek tekinteni) nem lehet, míg a koncepció nem véglegesedik.

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1. előzmények, a tematika tartalma:

A környezeti vizsgálat – értékelés a Budapest területfejlesztési koncepciójának elkészült dokumentumaiban (a helyzetelemzésben, a helyzetelemzés mellékleteiben) található információkon alapszik. A helyzetelemzést a Budapest 2030 – Hosszú távú városfejlesztési koncepció készítése során összegyűjtött és kiértékelt részletes adatok határozták meg amellyel, hogy a területfejlesztési műfaj kapcsán új vizsgálati munkarészek is készültek (pl. külső tervekkel való kapcsolat elemzése). A

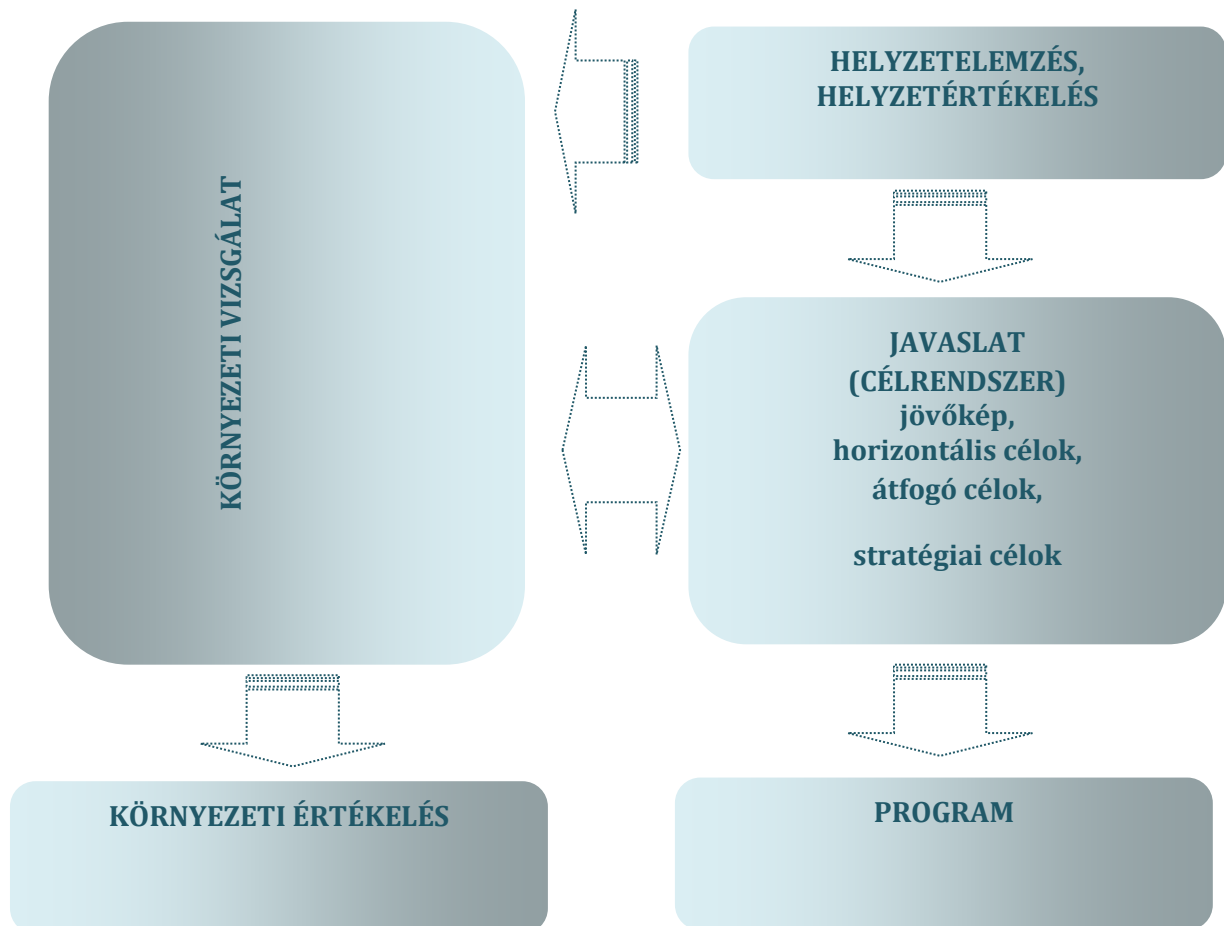
környezeti vizsgálat - értékelés során – terműfaji sajátosságánál fogva - újabb adatgyűjtés nem történik, a területfejlesztési koncepció célrendszerében kitűzött elvárások lehetséges hatásait vizsgálja.

A környezet védelméért felelős szervek véleményezték a tematika tervezetét és elfogadták a 2/2005. kormányrendelet 4. sz. melléklete szerinti tartalmát.

A környezeti vizsgálat – értékelés a fejlesztési koncepció javaslattevő fázisának véleményezésével párhuzamosan készül, így a visszacsatolás lehetősége (mind szakhatósági és civil szférától kapott, mind pedig a széles nyilvánosság felől érkező vélemények, észrevételek tekintetében) adott.

Mivel területfejlesztési koncepcióra a fővárosban környezeti vizsgálat – értékelés nem készült, a BFFH szervezésében – szakértők bevonásával – történt egyeztetésen meg tárgyalásra került a koncepció sajátosságai és a környezeti vizsgálat – értékelés rendelet szabta tartalma összeegyeztethetősége. Ennek keretében megegyezés született, hogy a területfejlesztési koncepció céljai, a célok elérését támogató prioritások várható hatásainak előzetes mérlegelése képezi majd a környezeti értékelés tárgyát, valamint a magasabb rendű koncepciók, tervek céljainak való megfelelés vizsgálata. Ezen vizsgálat ún. „megfelelőségi mátrix” formájában kerül kidolgozásra

1.2. A környezeti vizsgálat tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása:

1.3. a környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a koncepció alakulására:

A környezet védelméért felelős szervek véleménye és az egyeztetés eredménye kidolgozói oldalról befogadásra került, így azok beépítése az anyagba folyamatban van.

Nyilvánosság véleménye az eljárás és egyeztetések megtörténte után kerül feldolgozásra.

1.4. a környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása:

A környezet védelméért felelős szervektől – a tematika előzetes véleményezése során – arról kértünk állásfoglalást, hogy a Budapesti Területfejlesztési Koncepcióhoz készülő környezeti vizsgálat – értékelés kiinduló tartalmaként a 2/2005. kormányrendelet 4. sz. mellékletében foglaltak megfelelnek-e, vagy további kiegészítések szükségesek. A környezeti vizsgálat – értékelés tematika tervezete megküldésre került az alábbi szerveknek:

- Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal Főépítész
- Pest Közép – Duna - Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
- Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Pest Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Budapest Főváros Kormányhivatalának Földhivatala
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Budapesti Bányakapitányság
- Országos Tisztifőorvosi Hivatal Országos Gyógyhelyi és Gyógyfürdőügyi Főigazgatósága
- Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve
- Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság

A megkeresett véleményező elfogadták a 4. sz. melléklet szerinti tartalmat és nem igényeltek a jogszabályban foglaltakon túl kiegészítést.

A tematika véglegesítését célzó egyeztetésen az ÁNTSZ Országos Tisztifőorvosi Hivatal, a Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve és a Budapest Főváros Kormányhivatala Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal képviseltette magát. Amint az az egyeztetésről készült jegyzőkönyvben rögzítésre is került, a **kidolgozó** a megfogalmazott véleményeket, észrevételeket **befogadta**, a további munka során azokat figyelembe veszi, így **elfogadásra nem került észrevételekre vonatkozó indoklást jelen szakasz nem tartalmaz.**

A nyilvánosság bevonása a 2/2005. kormányrendelet. 2. § és a 7.§ (5)-ében foglaltak szerint történik. A megküldést követően környezet védelméért felelős szervekkel egyeztetésre kerül a dokumentáció a BFFH szervezésében. Továbbá a BFFH ügyfélszolgálatán megtekinthető az egyeztetési dokumentáció, ezen kívül a Fővárosi Önkormányzat hivatalos honlapján (www.budapest.hu) is elérhető lesz, s erről országos napilapban tesz közzé hirdetményt a hivatal. A beérkező vélemények befogadása és érvényesítése illetve a be nem fogadott észrevételekre adandó indoklás készítése előbbi folyamatot követően történik.

1.5. a környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek, az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok:

Források:

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (módosítás alatt 2013.)

Budapest Területfejlesztési Konceptió – Helyzetelemzés (FKGY 2617/2012. sz. határozattal elfogadott)

Budapest Területfejlesztési Konceptió – Javaslat (2013. munkaközi)

Budapest Területfejlesztési Konceptió – Területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat (2013.)

Pest Megye Területfejlesztési Konceptió (2013.)

Országos Területrendezési Terv 2003. évi XXVI. Tv. (módosítás alatt 2013.)

Budapest Városfejlesztési Konceptiója (2013.)

Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve 2005. évi LXIV. Tv. (módosult 2011.)

III. Nemzeti Környezetvédelmi Program (III. NKP 2009-2014)

Budapest Környezeti Állapotértékelése (2012.)

Budapest Főváros Környezeti Programja (2011-2016.)

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2008-2025.) *új stratégia készül 2013.*

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia (NFFS) 2007,

Bizonytalanságok:

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK), valamint az Országos Területrendezési Terv (OTrT) jelen dokumentum készítésének idején módosítás alatt áll, de nincsenek még elfogadva. E tervezési feladat készítésekor a munkaközi dokumentációk ismerete természetesen segítség volt, de a véleményezési és elfogadási eljárás folyamata alatt több – kevesebb változás állhat be, így ez a fővárosi területfejlesztési koncepcióra és ily módon e környezeti vizsgálat – értékelés munkarészre is visszahathat.

A módszer korlátai:

Metodika korlátot jelent, hogy míg a koncepció célokat fogalmaz meg, addig a környezeti vizsgálat – értékelés tartalma konkrét beavatkozások prognosztizálható hatásaira kell(ene), hogy elvégezze az elemzést.

Ezt az ellentmondást feloldani nincs eszközünk, de a koncepcionális célok és a kapcsolódó országos koncepciók célrendszerének összevetése, a megfogalmazott részcélok megfeleltetése keretében a környezeti értékelés – még ha egy kevésbé konkrét formában is, de – **alapelvek szintjén elvégezhető.**

Az értékelésnek a koncepcionális célok megvalósítása során esetlegesen jelentkező hatásokat, valamint a célok meg nem valósulása esetén várhatóan bekövetkező hatásokat célszerű elemezni. Előbbi esetben az ellentételezésre, illetve a megelőzésre vonatkozó javaslatokat lehet vázolni, második eset alapvetően figyelemfelhívás, az elkerülendő következmények megjelenítése.

Ez metodikai szituáció az értékelés egyfajta tartalmi szűkítését is jelenti, ami együtt jár egy rövidebb és könnyebben áttekinthető dokumentáció készítésével.

2. A KONCEPCIÓ ISMERTETÉSE

A területfejlesztési koncepció – távlata és tervműfaji sajátosságai okán – alapvetően a város jövőképéből levezetett átfogó- és stratégiai célokat, ezeken belül részcélokat, valamint a célok elérését támogató prioritásokat vonultat fel. Ennek okán a koncepció egymással összehasonlítható változatokat nem tartalmaz. Változatok a tervezés további fázisaiban jelentkezhetnek, mivel egy-egy célt többféle módon is meg lehet valósítani.

2.1. a koncepció céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket:

Budapest területfejlesztési koncepciója komplex célrendszert állít fel: megfogalmazza a jövőképet, a minden célt átható horizontális célokat és fejlesztési alapelveket, valamint meghatároz négy átfogó és kilenc stratégiai célt.

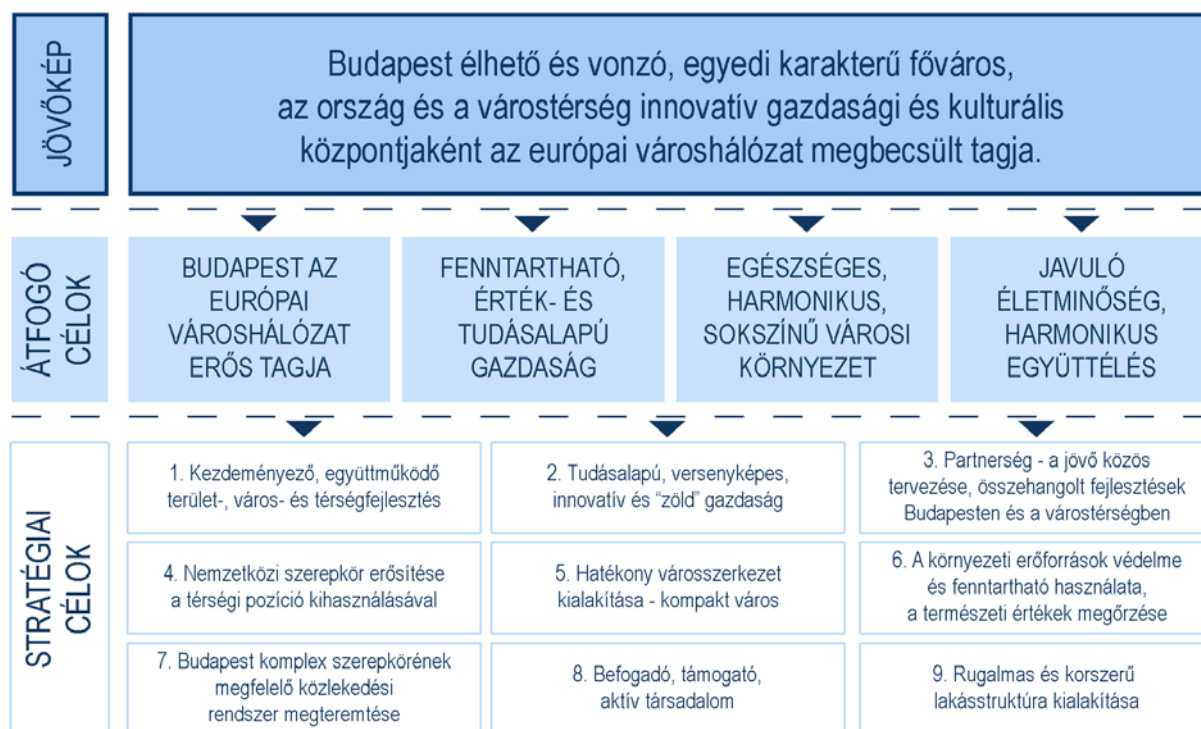
Budapest jövőképe: Budapest élhető és vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja.

Fejlesztési alapelvek: Budapest területfejlesztése akkor lehet sikeres, ha élhető a város, ami szorosan összefügg működésének és környezetének fenntarthatóságával, egyben az esélyegyenlőség biztosításával. A koncepció célrendszerében ezek a fejlesztési alapelvek olyan szemléleti alapvetések, amelyeket a célrendszer minden egyes elemére vonatkozóan érvényesülnie kell.

Az átfogó célok Budapest meglévő értékeire és sokszínűségére alapoznak, meghatározva azokat az irányokat, melyek az integrált fejlesztési elvek érvényesülése mellett Budapest jövőjének fejlesztési alapjait képezik. Az átfogó célok a következők.

- ▶ BUDAPEST AZ EURÓPAI VÁROSHÁLÓZAT ERŐS TAGJA
- ▶ FENNTARTHATÓ, ÉRTÉK- ÉS TUDÁSALAPÚ GAZDASÁG
- ▶ EGÉSZSÉGES, HARMONIKUS, SOKSZÍNŰ VÁROSI KÖRNYEZET
- ▶ JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS

Fenti táblázat a BTFK jövőképre alapozott átfogó és stratégiai céljait mutatja be.

A BTFK 9 stratégiai céljának rövid összefoglalása:

► KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS

A város- és térségfejlesztés alapvető célja, hogy a lakosság, a gazdasági szereplők és a különböző intézmények magas minőségű otthonra találjanak a városban, kiváló infrastrukturális, fenntartható természeti és épített környezet, valamint megfelelő szervezeti és jogi feltételrendszer biztosításával. Az érdekeltek bevonásával szinergikus hatású, forráskímélő és forrásfeltáró együttműködésre van szükség. A város- és térségfejlesztésbe bevonható jelentős potenciális fejlesztő erőt jelenleg a külföldi és hazai magántőke képezi. Az eddigi tendenciát kivetítve megállapítható, hogy a források túlnyomó többsége az uniótól érkezik majd, de jóval kisebb mértékben, mint az előző uniós költségvetési ciklusban. Nemzetgazdasági és várospolitikai érdek az önálló gazdasági kormányzás kiterjesztése annak érdekében, hogy a Fővárosi Önkormányzat minél erőteljesebben legyen képes térségi hatásokkal is bíró budapesti gazdasági életet szervezni. Ehhez olyan gazdasági bázis létrehozása szükséges, amely képessé teszi a várost gazdaságélénkítést eredményező és saját forrást képző kezdeményezésre.

A kezdeményező és együttműködő város- és térségfejlesztés az önkormányzati irányító szerep felvállalását, a gazdasági szereplők tevékenységét orientáló és koordináló szerepkör erősítését jelenti. A belső források bővülő újratermelése irányába kell elmozdulni úgy, hogy az itt keletkező hozzáadott

érték minél nagyobb hányada kerüljön visszaforgatásra, alapot képezve a város- és térségfejlesztés újraképződő forrásainak biztosításához. Ez a fejlesztési forráskészlet fenntarthatóságának, egyben a foglalkoztatás növelésének is feltétele.

► TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG

Budapest és térsége általános gazdaságfejlesztési célja - összhangban a nemzetgazdasági célokkal - egy stabil, erős gazdaság megalapozása, hogy minél több korszerű, innovatív, export-orientált tevékenység jöjjön létre, minél kisebb mértékű import-, anyag- és energia tartalommal, a meglévő munkahelyek megtartása mellett újak teremtésével. Cél továbbá, hogy Budapest és térségének lakossága, munkavállalói számára lehetővé váljon a képzettségüknek és ambícióiknak megfelelő, kiteljesedést és létbiztonságot nyújtó egzisztencia megteremtése. A vállalkozások számára pedig a befektetőbarát üzleti klíma és vonzó gazdasági környezet jöjjön létre.

Előnyben szükséges részesíteni a nemzetközi gazdasági környezethez alkalmazkodni képes, magas hozzáadott értéket létrehozó ágazatokat, egyúttal erősíteni Budapest egyetemvárosi, K+F+I és vállalkozásbarát jellegét. Előre kell lépni a tudástranszfert biztosító kapcsolati hálók erősítésében, a piac, illetve a képzést és kutatást-fejlesztést végző helyek közötti információ áramoltatásában. Térségi jelentőségű ügy gazdaságfejlesztési tengelyek kialakítása, hogy tudás-intenzív környezetbarát technológiát alkalmazó ágazatok és klaszterek telepedjenek meg.

Magyarország és Budapest gazdaságélénkítésének forrásai közül építeni kell a megújuló-megújítható forrásokra (pl. termál, hulladék, napenergia), óriási tartalék rejlik az energiahatékonyság javításában, és adott a „kifogyhatatlan” humán erőforrás. Az energiahatékonyság növelése innovációra készíti a gazdasági szereplőket, fokozatosan átrendezve ezzel a gazdaság-szerkezetet. A „zöld” gazdaság átfogja a teljes urbanisztikai rendszert (ld. gazdaság, tudomány, oktatás, energia, infrastruktúra, lakhatás, üzleti klíma, közterület-használat, rekreáció, turizmus). Ez képezheti a megújuló Budapest és térsége gazdaságának egyik fő „versenyképes” prémium hozzáadott értékét, mert helyi, megújuló, tudásalapú, egyensúlyban lévő, azaz fenntartható.

► PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN

Budapest és várostérsége csak együtt lehet sikeres az európai városok növekvő versenyében. A közös sikerhez a terület- és településfejlesztés valamennyi állami, önkormányzati, gazdasági és civil szereplőjének közös érdekek alapján közös célokat megfogalmazó és összehangolt fejlesztési eszközöket alkalmazó, sokoldalú együttműködése szükséges.

Az együttműködés kulcsa az összehangoltság kell, hogy legyen, ennek alapja pedig a jogi, intézményi feltételek kialakítása. Közös érdek e nagyvárosi tér munkamegosztáson alapuló erős kohéziós egységgé formálása.

Mivel Budapest térségi funkciói – eltérő intenzitással – eltérő hatásterületeken érvényesülnek, ezért város és térsége közötti partnerséget, együttműködését és a jövő tervezését is (eltérő tartalommal) három szinten indokolt értelmezni és megszervezni.

- Budapest és a budapesti gazdasági térhez tartozó városok (Tatabánya, Székesfehérvár, Dunaújváros, Kecskemét, Szolnok, Hatvan-Gyöngyös) között egy európai szinten pozicionálható egységes budapesti gazdasági tér kialakítása érdekében
- Budapest és Pest megye között (a térségi szinten összehangolt fejlesztés megvalósítása és az agglomerációs problémák hatékony kezelés érdekében)
- A budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések között a kerület- és településközi fejlesztési és rendezési feladatok megoldására, közös integrált fejlesztési programok kezdeményezésére.

Az együttműködést és a közös tervezést ki kell terjeszteni terület- és településfejlesztési célok és az alkalmazásra kerülő fejlesztési és rendezési eszközök összehangolásán belül kiemelten a térstruktúra közös érdekű fejlesztésének tervezésére, a térségi gazdaság fejlesztésére, a térségi zöldövezet kialakítására és a közlekedés térségileg összehangolt fejlesztésének tervezésére. Közlekedésfejlesztés vonatkozásában az elővárosi kötőpályás hálózat súlypontba helyezésével és a ráhordó rendszerek fejlesztésével a városi – városkörnyéki közlekedés integrációja, valamint az intermodális szolgáltatások intézményi és infrastrukturális feltételeinek megteremtése a cél.

► NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL

Budapest akkor lesz az európai városhálózat erős tagja, ha

- együttműködik minden lehetséges partnerrel a számára komparatív előnyöket hordozó témákban, mint a humán tőke vagy a földrajzi elhelyezkedés adottságainak érvényesítése;
- ha transzfer szerepet játszik Nyugat-Kelet és Észak-Dél relációjában a kultúra, az innováció, az áruk, a tőke, a képzett munkaerő és szaktudás átadása/közvetítése terén.

Ehhez Budapestnek találkozóhelyé kell válnia a nemzetközi döntéshozatal, a kereskedelem és a kultúra meghatározó szereplői számára.

Budapesten ehhez a magasabb hozzáadott értékeket képviselő ágazatok letelepedését kell ösztönözni, ami megköveteli a biztonságos „környezet” kialakítását a közszolgáltatások, a környezetminőség, a közlekedési és kommunikációs kapcsolatok, valamint a befektetések tekintetében.

Ennek érdekében a hosszú távú társadalmpolitikai jövőképpel rendelkező, fejlesztéseiben kezdeményező és proaktív budapesti városvezetés az egész ország számára lehetőségeket hordozó fejlesztési elképzeléseket fogalmaz meg, elsősorban a meglévő (humán, kulturális, és kapcsolati) tőkére támaszkodó részcélok és azok erőforrásokat koncentráló megvalósítása érdekében. A térben „elszórt” fejlesztések helyett erősen specializált és egymást erősítő alrendszereket alkotó tevékenységek, mint: zöld gazdaság, vállalkozásfejlesztés, közlekedés, innováció, egészség szolgáltatások és a felsőoktatás fejlesztése az irányadó. A városszerkezetben az épített mellett a természeti és a humán környezet

alakítása, míg várostérségi szinten az összehangolt fejlesztési elképzelések és szolgáltatások nyújtása terén történő együttműködés járhat eredménnyel.

Az egységesülő Európa a kontinens közepén lévő Magyarország közlekedésre is jelentős hatást gyakorol, a nemzetközi és országos szintű közlekedési rendszerek közötti „határvonal” egyre inkább eltűnik, és helyét a várostérségek, régiók közötti utazási – szállítási kapcsolatrendszer veszi át. Ezt figyelembe véve, a távolsági kapcsolatok fejlesztésének célja a TEN-T hálózatok, az európai közlekedési folyosók multimodális kiépítésével az országos, illetve a nemzetközi elérhetőség javítása, valamint a transzkontinentális utazási, szállítási módok integrációjával a főváros európai csomóponti szerepkörének kiteljesítése.

► HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS

A fenntartható város kompakt és vegyes használatú, ahol előnyben részesül a közösségi, a gyalogos és kerékpáros közlekedés.

Bár a kompakt város elvét a rendszerváltást követően megszületett városfejlesztési koncepciók, stratégiák és tervek is hangsúlyozzák, a demográfiai változások, a klímaváltozás és a globális gazdasági és pénzügyi válság miatt végképpen rá kell ébredni, hogy a kompakt város az, amely a rendelkezésre álló források ésszerű felhasználását teszi lehetővé. Fókuszálni kell a meglévő értékek megmentésére, megfelelő hasznosítására, minőségének javításra.

Az ökológiai szempontból értékes, pótolhatatlan földterületek beépítése helyett a város belső tartalékterületei képezzék a fejlesztések elsődleges célterületeit lakó-, gazdasági és zöldterületi fejlesztés számára egyaránt.

A megfelelő intenzitás és a vegyes területhasználat lehetővé teszi a „kis távolságok elvének” megvalósítását. Ha a mindennapok helyszínei közel vannak, elérésükhöz nem kell motorizált közlekedés, a kerékpározás, gyaloglás esélye is javul.

A főváros térbeli rendszerét a különböző használatú területek, az azokat kiszolgáló infrastruktúra hálózat, továbbá a funkcionális és hálózati sűrűsödést képező központok rendszerének összessége alkotja. E térbeli rendszer szerkezeti fejlődése meghatározza a város mindennapjait, a hálózatokon keresztül a várostérségre is hatással van, ahogy annak alakulása is visszahat a város kapcsolódó térségeire.

Budapest területhasználata folyamatos változáson megy keresztül, nagymértékben befolyásolja a város élhetőségét, lakói életminőségét. Meghatározó a gazdasági élet színtereként, egyben a város működésére, környezeti viszonyaira is jelentős hatással van. A nem megfelelő használat, kedvezőtlen szerkezeti tagolás működési zavarokhoz vezet. Budapest öt, eltérő adottságokkal rendelkező zónája (belső, átmeneti, elővárosi, hegyvidéki és Duna menti) differenciált fejlesztést igényel. Az értékek és problémák figyelembe vételével összhangot kell teremteni a területhasznosítás és a területek kiszolgálását biztosító különböző (humán és műszaki) infrastruktúrák között. A távlati fenntarthatóság érdekében egy-egy terület környezeti hatása és működtetésének költsége (létrehozás és ellátórendszerek üzemeltetése) az elvárható leggazdaságosabb kell, hogy legyen. Budapest

sokszínűsége területhasználati értelemben olyan érték, melyet meg kell őrizni. Ezért olyan vegyes funkciójú, kompakt városi területhasználatot és hálózati rendszert kell kialakítani, mely tiszteletben tartja a megőrzésre érdemes természeti és épített környezetet, a városkaraktert. Csökkenteni kell a közlekedési kényszereket, amely következtében kisebb terhelés éri a város zsúfolt területeit.

Cél tehát, hogy a területhasználat, az infrastruktúrák fejlesztése takarékosabb formát öltjön, az új területek igénybevétele helyett a már infrastruktúrával ellátott területek (barnamezős területek) váljanak a fejlesztések célterületeivé, mindezt a közlekedési rendszer és a területek sajátosságaihoz alkalmazkodó differenciált központrendszer egymást erősítő fejlesztése egészítse ki. A kompaktságra való törekvés nem a sűrűség növelését, hanem az adott területhez illő optimális sűrűség meghatározását jelenti, a területek megfelelő tagoltsága és a kiszolgáló hálózatok gazdaságosan fenntartható kialakítása mellett.

A Duna legyen egész Budapesté! Természetközeli partjai váljanak a természetjáró rekreáció, barnamezős partjai a tágabban értelmezett rekreáció közösségi tereivé, a kultúra, a szórakozás, speciális budapesti lehetőségek színterévé, vagy - ahol az elfogadható – álljon a vízkapcsolatot igénylő gazdasági élet szolgálatába. A világörökségi területek minőségének növelése, a parthasználat kiterjesztése és humanizálása, az értékmegőrzés elsőrendű. A Duna mellett jelentős méretű kihasználatlan területek kiemelt típusú potenciállal rendelkeznek a város más területeihez képest, ezért a városszerkezetben elfoglalt helyi értékük miatt fejlesztésük komplex cél.

► A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE

A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata nem csak a jelenkor egészséges környezeti feltételeinek megteremtéséhez (pl. a tiszta levegőhöz, a zajszennyezés mérsékléséhez) szükséges, hanem az erőforrásokat a jövő generáció számára is meg kell őrizni, mind mennyiségi, mind minőségi értelemben. Továbbá fel kell készülni a klímaváltozásból fakadó következményekre is, melyek közvetlen veszélyt jelenthetnek a város lakosságára, épített és természeti értékeire (pl. extrém időjárási viszonyok következtében). A klímaváltozás mérséklése érdekében, a nemzetközi vállalásoknak megfelelően Budapestnek is csökkentenie kell az üvegházhatású gázok kibocsátását.

Takarékosan kell gazdálkodni az energiaforrásokkal, az egyre nagyobb értéket képviselő vízkészletekkel, különösen az ivóvízzel, de az egyéb földtani elemekkel, a talajjal, főképpen a termőtalajjal és az egyedülálló élővilággal, amely a nagyvárosi környezet ellenére is fennmaradt. Ugyanakkor az urbanizációs folyamatok egyre jobban veszélyeztetik ezeket az erőforrásokat. A természeti, természetközeli területek indokolatlan beépülésének megakadályozása, az energiahatékonyság növelése, a megújuló energiaforrások alkalmazása, a motorizáció kedvezőtlen hatásainak (lég- és zajszennyezés) mérséklése, a talajszennyező-források felszámolása, a kármentesítés, a termelő hulladékok megfelelő ártalmatlanítása kiemelten fontos a fenntarthatóság szempontjából. Az élıhetőség, különösen a klímaadaptáció tekintetében különösen jelentős szerepe van a zöldfelületeknek is, mert életfolyamataik révén jelentős kondicionáló hatást fejtenek ki, mérséklik a városi hősziget-hatást.

Mindezek figyelembevételével Budapest és környékének környezeti adottságai, nagyváros létének ellenére jelentős potenciált rejtnek magukban, mely kiváló alapot teremt egy élhetőbb város megteremtéséhez.

► BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE

A társadalmi, gazdasági, technológiai fejlődés eredményeképpen Európában az urbánus épített környezet vált a meghatározóvá. Budapest az Európai Unió egyik jelentős városaként, tudatos fejlesztéspolitikája folytán gazdasági-szellemi központ szerepet tölthet be a Duna Régióban és a Kárpát-medencében. A külső és belső közlekedési kapcsolatokat ennek megfelelően kell biztosítani. A város mindennapi életéhez, feladatai ellátásához, színvonalas működéséhez nélkülözhetetlen a komplex, a város összetett szerepkörének megfelelő többszintű közlekedési rendszer, amely egyidejűleg megfelel a nemzetközi, az országos, a térségi és a nagyvárosi szerepből fakadó, egymástól eltérő mobilitási igényeknek

Az egységesülő Európa Magyarország közlekedésre is jelentős hatást gyakorol, a nemzetközi és országos szintű közlekedési rendszerek közötti „határvonal” egyre inkább eltűnik, helyét a várostérségek, régiók közötti utazási - szállítási kapcsolatrendszer veszi át. Ezt figyelembe véve, a külső, távolsági kapcsolatok fejlesztésének célja a TEN-T hálózatok, európai közlekedési folyosók és a főváros közötti kapcsolatok multimodális kiépítésével a nemzetközi és az országos elérhetőség javítása, továbbá a transzkontinentális utazási, szállítási módok integrációjával Budapest európai csomóponti szerepkörének (HUB) kiteljesítése.

Az ország egyes részei és a főváros közötti kapcsolatok szempontjából tovább kell javítani Budapest elérhetőségét, de ugyanakkor biztosítani kell a jelenleg főváros centrikus kapcsolati rendszer oldását is (a tranzit forgalom számára Budapest elkerülését biztosítva).

Az egységesülő Európát felépítő regionalizmus keretében a városi-városkörnyéki közlekedés integrációja, valamint az intermodális szolgáltatások intézményi- és infrastrukturális feltételeinek megteremtése is egyre fontosabb.

A város mennyiségi szempontból meghatározó jelentőségű belső közlekedése – a műszaki infrastruktúra és annak felhasználásával nyújtott szolgáltatások együttese – akkor lehet hosszú távon is eredményes, ha az a fenntarthatóság szempontjainak megfelelően fejleszthető, és gazdaságosan üzemeltethető. A fenntartható fejlődés szempontjából fontos, hogy a helyváltoztatás iránti igények a terület-város szerkezetének tervszerű alakításával fajlagosan csökkenjenek, és az utazási szokások tudatos befolyásolásával toldódnak el a környezetet kímélő közlekedési módok felé, intelligens mobilitást eredményezve.

► BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM

Budapest történeti adottságainál fogva sokszínű város, számos nemzeti, etnikai, vallási kisebbség, különböző korosztályokhoz tartozó, eltérő egészségi állapotban, élethelyzetben lévő egyének és csoportok lakóhelye. A sokszínűség egyenlőtlenség és konfliktushelyzetek kialakulásához vezethet, amit kezelni kell. A befogadó társadalom alapja az egyenlő bánásmód és az anti-diszkrimináció, mely az ide érkező és már itt élő társadalmi kisebbségekkel szembeni befogadó attitűdöt, a beilleszkedés támogatását jelenti, melyben kiemelt szerep jut a helyi szociális hálónak is. Budapest lakosság száma külső migráció nélkül csökkenne, a népességszám növelése csak beköltözéssel érhető el. A jövőben a főváros irányú belső migráció és a nemzetközi vándorlás növekedni fog, melynek következményeként a fiatalok és a külföldiek aránya folyamatosan nőni fog. Azonban ez sem lesz képes ellensúlyozni az idős korosztályok növekvő arányát. A népesség elöregedése, valamint az új gazdasági-társadalmi kihívások indukálják az életmód változását, az új típusú egyéni és társadalmi igények megjelenését, melyre a városnak reflektálnia kell. Mindez új kihívásokat jelent a szolgáltatások növelésére, az innováció befogadására és felhasználásra, az esélyegyenlőség megerősítésére a diszkrimináció megakadályozására. A kihívások kezelésében együtt kell működni a fővárosi és a kerületi önkormányzatoknak, az intézményeknek, a civil és egyházi szervezeteknek, illetve a forprofit szférának is: helyi cégek, vállalkozások közötti együttműködés, és a helyi szociális háló erősítése a cél. A városlakók számára a lakóhelyválasztás, a lakóhely vonzerejének fontos tényezője, hogy az elérhető intézmények, szolgáltatások köre élethelyzetükhöz adekvát legyen, lakókörnyezetüket biztonságosnak tudják. A főváros szolgáltatásai megfelelőek a jelenlegi lakosság szám kiszolgálásához, a hosszú távú demográfiai és a középtávon várható gazdasági folyamatok tükrében azonban megállapítható, hogy a szociális ellátórendszer még nem elég felkészült. A rendszerváltás óta visszaszorulóban van az egyesületi sporttevékenység, ez számos sportlétesítmény bezárásához vezetett. Emellett az egészségi állapot összefügg a gazdasági helyzettel, a lakókörnyezettel, a depriváció mértékével, ami miatt az egyes kerületekben várható átlagos élettartamban jelentős különbségek vannak. A lakosság egészségi állapotának javításához nem csak az ellátórendszer, de a prevenció minőségi és mennyiségi fejlesztése is szükséges.

► RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA

A város/várostárség szempontjából nézve a lakáskínálat alakulása meghatározó az életminőség, népességmegtartó képesség, a térbeli-társadalmi szerkezet alakulása, az ezzel is összefüggő társadalmi integráció, valamint a vonzerő, versenyképesség, gazdasági teljesítmény szempontjából is. A lakosság változó szociodemográfiai összetétele – egyebek mellett a lakosság elöregedéséből, gazdasági helyzetének változásából fakadó változások, a háztartás-szerkezet változásai, a főváros nemzetközi migrációban betöltött szerepének alakulása – kihívásokat jelent a fővárosi lakásrendszer számára. A fővárosi lakásállomány jelentős strukturális problémákkal küzd, ehhez tartozik a bérlakások hiánya, bizonyos területein a kis alapterületű lakások magas aránya, az elmaradó felújítások eredményeképpen a lakásállományban felhalmozódó fizikai, műszaki problémák (és következményükként kialakult szegregált területek), valamint a kiegyensúlyozatlan korábbi és közelmúltbeli lakóterületi fejlesztések eredményeképpen intézményekkel, szolgáltatásokkal (esetenként infrastruktúráisan is) rosszul ellátott lakóterületek a főváros több pontján. A XXI. század teremtette újfajta mobilitási lehetőségekre lényegesen rugalmasabb lakásstruktúra létrehozásával kell válaszolni,

melyben annak összetétele, a lakásméret, a piaci és nem piaci lakásbérleti szegmens egymáshoz viszonyuló aránya, megfizethetősége, továbbá a városon belüli térbeli eloszlás, a térbeli-társadalmi különbségek csökkentése egyaránt meghatározó fontos.

Az alábbi táblázat a célok megvalósulását támogató prioritásokat mutatja be.

1. Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés	1.1. A város- és térségfejlesztés megvalósításához szükséges intézményrendszer kiépítése 1.2. A város- és térségfejlesztés forrásszerkezetének átalakítása 1.3. Önfenntartó városgazdálkodási rendszer létrehozása
2. Tudásalapú, versenyképes, innovatív és "zöld" gazdaság	2.1. Technológiai innováció és tudástranszfer hatékonyságának javítása 2.2. Felhasználóbarát városkormányzás kialakítása 2.3. Turizmus mint gazdasági húzóágazat
3. Partnerség - a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a város térségében	3.1. Partnerség a budapesti gazdasági tér összehangolt fejlesztése érdekében 3.2. Partnerség Budapest és Pest megye között 3.3. A budapesti külső kerületek és a szomszédos agglomerációs települések közötti együttműködések elősegítése
4. Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával	4.1. Együttműködések erősítése 4.2. Versenyképesség növelése
5. Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város	5.1. Kompakt város - vegyes területhasználat kialakítása 5.2. Barnamezős területek funkcióváltása 5.3. Differenciált központrendszer létrehozása 5.4. A Dunával együtt élő város 5.5. Értékvédelem - értékteremtés
6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek megőrzése	6.1. Zöld- és egyéb biológiailag aktív felületek megőrzése, növelése 6.2. Természeti- tájképi értékek megőrzése 6.3. Zaj- és légszennyezés csökkentése 6.4. Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem 6.5. Korszerű vízgazdálkodás 6.6. Energiahatékonyság és klímavédelem
7. Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése	7.1. Nemzetközi és országos közlekedési kapcsolatok fejlesztése 7.2. Térségi közlekedés fejlesztése 7.3. A fővárosi közösségi közlekedés fejlesztése 7.4. A fővárosi egyéni közlekedés fejlesztése
8. Befogadó, támogató, aktív társadalom	8.1. Befogadó és támogató társadalom 8.2. Az életformák és a társadalmi gazdasági környezet változásainak összehangolása 8.3. A humán szolgáltatások optimalizálása
9. Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása	9.1. A lakásállomány optimalizálása 9.2. A térbeli-társadalmi szerkezet kiegyensúlyozása

2.2. a koncepció összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal:

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK 2013. munkaközi) és a BTFK kapcsolata

A dokumentum középtávon fókuszált üzeneteket ad Magyarországon a fejlesztéspolitika és a területfejlesztés számára, megalapozva a 2014-2020-as fejlesztési időszakot.

A területfejlesztési fejezet a megyei önkormányzatok és Budapest által jelzett megyei, illetve fővárosi fejlesztési elképzeléseket figyelembe véve, azokat összehangolva adja meg a területfejlesztési célokat

	OFTK	koherencia	BTFK
JÖVŐKÉP	Közép-Európa gazdasági és szellemi központja		Budapest a Kelet-Közép-Európai térség gazdasági vezető ereje, innovációs és kulturális központja, élenjáró a tudás- és kreatív gazdaság fejlesztésében és a fenntartható gazdasági modell megvalósításában
	biztonságos megélhetés		Budapest megfelelő lakáskörülményeket, a lakosság képzettségének megfelelő munkahelyeket, szociális biztonságot és közbiztonságot nyújtó város
	az erőforrások fenntartható használata		Budapest a párhuzamos természeti és épített környezetét féltve vigyázó, környezettudatos város
	versenyképes gazdaság		Budapest biztosítja az innováció kereteit, ahol a kreativitás, a tudás és a kutatás a színvonalas nevelés, oktatás, képzés révén kimagasló eredményeket ér el
	gyarapodó népesség		A koncepció alapkiindulása a népesség megtartása
	megegyesült közösségek	0	a jövőkép nem tér ki rá külön, de a célok között megfogalmazódik
	javuló életminőség		Budapest sokszínű, egyedi karakterű főváros, amely magas életminőséget és esélyegyenlőséget biztosít lakóinak
	javuló környezeti állapot		Budapest élhető város, amely biztosítja az egészséges környezetet

	OFTK	koherencia	BTFK
HORIZONTÁLIS CÉLOK	Befogadás – társadalmi felzárkózás, esélyegyenlőség megteremtése		Az ESÉLYEGYENLŐSÉG mindenki számára biztosítani kívánja a város és környezete használatát, a gazdaság által nyújtott lehetőségeket, a társadalmi igények kielégítését biztosító humán szolgáltatásokat.
	Fenntartható fejlődés – fenntartható növekedés		A FENNTARTHATÓSÁG olyan fejlődési folyamatot jelent, amely kielégíti a jelen szükségleteit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk képességét arra, hogy saját szükségleteiket kielégítsék. Az erőforrások optimálisabb használata kell, hogy meghatározó legyen, szakítva a korábbi pazarló felfogású szemlélettel.
	Értékmegőrzés és intelligens növekedés		A horizontális célként szereplő ÉLHETŐSÉG csak az értékmegőrzés és az intelligens növekedés révén érhető el.

	OFTK	koherencia	BTFK
ÁTFOGÓ CÉLOK	Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés		Érték- és tudásalapú gazdaság
	Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom		Javuló életminőség, harmonikus együttélés
	Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése		Harmonikus, sokszínű városi környezet
	Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet		Budapest sajátos helyzete miatt területi értelemben vett térszerkezetről nem lehet beszélni, ezért Budapest a térségi pozíciójára alapozza azt az átfogó célkitűzést, hogy az európai városhálózat erős tagja legyen.

	OFTK	koherencia	BTFK
SPECIFIKUS CÉLOK	Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság, kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés
	Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom (egészség- és sportgazdaság)		Befogadó, támogató, aktív társadalom (gyógy- és termálvizekben rejlő lehetőségek kihasználása, sport és rekreáció), tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság (turizmus)
	Öngondoskodó, élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszer-termelés és ellátás	0	<i>Nem releváns</i>
	Kreatív és tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I		Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
	Közösségi megújulás, értékutódos és szolidáris társadalom, roma integráció		Befogadó, támogató, aktív társadalom

Biztonság, korszerű és hatékony nemzeti közszolgáltatások, jó állam		Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés
Stratégiai erőforrások nemzeti megőrzése, fenntartható használata, környezetbiztonság		A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése
Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont		Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával
Növekedésünk motorjai: városok, kiemelt térségek és befektetési övezetek		Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés, tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság
Vidéki térségek értékalapú felemelése	0	<i>Nem releváns</i>
Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság, egyenlő létfeltételek az ország egész területén		Befogadó, támogató, aktív társadalom
Mobilitás, az elérhetőség megújuló rendszerei és kapcsolt terei		Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése

Országos Területrendezési Terv (OTrT)

Az OTrT területi lehatárolásokat és ezekhez kapcsolódó előírásokat tartalmaz és nem célokat, így a dirket megfeleltetés nem végezhető el. Az OTrT-ben megfogalmazottak egyébként az OFTK céljait „fordítják le” területrendezési feladatokra, ily módon az OTrT által képviselt célok és a BTFK céljai összhangban vannak.

Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terve (BATrT)

Az BATrT területi lehatárolásokat és ezekhez kapcsolódó előírásokat tartalmaz és nem célokat, így a dirket megfeleltetés nem végezhető el. Az BATrT-ben megfogalmazottak egyébként az OTrT területrendezési direktíváit bontja tovább részfeladatokra, ily módon az BATrT által képviselt célok és a BTFK céljai összhangban vannak.

Budapest Városfejlesztési Konceptiója (BVFK)

A BTFK a Budapest Városfejlesztési Konceptiója céljaival összhangban, a vonatkozó, a területfejlesztési koncepciók és területrendezési tervek tartalmi követelményeiről szóló 218/2009.(X.6.) Kormányrendelet szerinti tartalmi követelményeknek megfelelően kiegészítve, illetve az ott meghatározottakra fókuszálva került kidolgozásra.

A városfejlesztést és a területfejlesztést Budapest esetén egymástól elválasztani nem lehet, területfejlesztési koncepció kizárólag a fővárosra vonatkozik. Ez az oka annak, hogy jelen dokumentumban is általában város- és területfejlesztésről kell beszélni.

Célok	BTFK megfelelése
A Kárpát-medencében kereszteződő nemzetközi piaci folyosók csomóponti helyzetéből és a Dunából, mint adottságból származó földrajzi előnyök kihasználása	✓
Partnerség, együttműködés, együtt-tervezés és koordinált fejlesztés a várostérségben	✓
A városlakók harmonikus együttélésének és javuló életminőségének biztosítása	✓
A város kulturális kínálatának bővítése, kreatív és innovatív továbbfejlesztése	✓
Integrált, érték- és tudásalapú, fenntartható gazdaság- és városfejlesztés	✓
A város meglévő épített és természeti értékeinek hatékonyabb védelme, magas színvonalú új értékek létrehozása, mindezek széleskörű népszerűsítése	✓
Élhető városi környezet megteremtése	✓
A térszerkezeti jelentőségű Dunával együtt élő, a térbeli rendre, kiegyenlített kapcsolat- és központrendszerre törekvő város	✓
Kiegyensúlyozott, sokrétű, fenntartható területhasználat	✓
Versenyképes közforgalmú közlekedés, a fenntartható város meghatározó elemeként	✓

A városfejlesztési koncepció és a területfejlesztési koncepció célrendszerének összehasonlítása során leszűrhető, hogy a két célrendszer szoros összefüggésben van.

Nemzeti Környezeti Program (NKP)

A NKP III. a fejlesztési koncepció kiinduló, megalapozó dokumentuma, a benne rögzített célok elérését kell szolgálja a fővárosi koncepció, azoktól nem tér(het) el, így az összhang megfelelő.

Főváros Környezeti Programja (FKP)

A FKP a fejlesztési koncepció kiinduló, megalapozó dokumentuma, a város által kitűzött célok közősek azonosak, így az összhangjuk megfelelő.

2.3. a változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása:

A koncepció tervműfaj sajátosságai alapján nincsenek változatok. A koncepcionális szinten megfogalmazott cél elérése több féle úton is lehetséges, de ezek – értékelhető, összehasonlítható mélységben – csak a koncepció elfogadása után lesznek kidolgozva. Ily módon jelen dokumentáció változatok összehasonlító elemzését nem tartalmazza.

3. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSÁNAK KÖRNYEZETI HATÁSAI, KÖVETKEZMÉNYEI

3.1. a koncepció céljainak összevetése a koncepció szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal:

Nemzetközi, EU jelentőségű környezet- és természetvédelmi célok érvényesülése:

Natura2000

A Natura 2000 területek egy olyan összefüggő európai ökológiai hálózat részei, amely a biológiai sokféleség megőrzését a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, és a vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja, valamint hozzájárul a kedvező természetvédelmi helyzetük megővéséhez, illetve helyreállításához is.

A Natura 2000 területek (SCI – különleges természetmegőrzési területek) tekintetében a koncepció a közösségi természetvédelmi, élőhely-védelmi és biodiverzitást megőrző koncepcionális célokkal összhangban van.

Budapest területét négy Natura2000 terület érinti, ezek:

HUDI 20009 – Budai-hegység

HUDI 20017 – Érd – Tétényi plató

HUDI 20034 – Duna és ártere

HUDI 20042 – Ráckevei Duna-ág

Mindezen területek részei az Európai Közösség „Pannon biogeográfiai régió”-jának.

A Ramsari (1971.) egyezményben foglalt nemzetközi jelentőségű vadvizek védelme – magyarországi vizeket igen, de – budapesti vizeket nem érint és a budapesti vizek sincsenek hatással e területekre.

A Duna szennyezettségének csökkentésére kötött 2004. évi nemzetközi – pénzügyi – szerződés elvben végrehajtásra került, így a tisztuló Duna, mint kedvező kiindulási alap jöhet számításba.

Víz Keretirányelv (VKI)

A VKI-nak, mint az Európai Unió vízpolitikájának, a célja, hogy 2015-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek és ez az állapot hosszú távon is fenntartható legyen. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is jelenti. A VKI céljai összhangban vannak a BTFK „6.5 Korszerű vízgazdálkodás” prioritásánál megfogalmazott célkitűzésekkel.

Európa 2020

Az EU kohéziós politikájának 2014-2020 közötti időszakra meghatározott tematikus célkitűzései között meghatározó a környezetvédelmi célok szerepelnek:

- az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való átállás támogatása minden szektorban,
- a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás és a kockázat-megelőzés és -kezelés ösztönzése,
- a környezetvédelem és erőforrás-hatékonyság ösztönzése.

Ezek a célkitűzések összhangban vannak a koncepció stratégiai céljaival, különösen „6. A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek megőrzése” célban megfogalmazottakkal.

Országos jelentőségű környezet- és természetvédelmi célok:

A koncepció a III. Nemzeti Környezetvédelmi Program, Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia és Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia céljaival, illetve az alábbi természeti területekre, értékekre vonatkozó előírásokkal összhangban készült.

Budapest területén található természeti értékek, területek:

- „Ex lege” védett lápok, barlangok, források (1996. évi LIII. Tv. a természet védelméről), barlangok felszíni területének meghatározása, legutóbb 2009-ben történt
- Országos jelentőségű védett természeti területek (egyedi védelem alatt): pl. Budai Tájvédelmi Körzet (OKTH határozat 1971., azóta területileg többször bővítve, védettség fenntartásáról KvVM rendelet 2007.-ben)
- Országos ökológiai hálózat övezetei (2003. évi XXVI. Tv. OTrT): magterület, pufferterület és ökológiai folyosó övezete
- Budapesti termálkarszt védelme (vízbázisok és felszín alatti vizek védelme 123/1997. Kr. és 220/2004. Kr.)

Helyi jelentőségű környezet- és természetvédelmi célok:

A koncepció Budapest Főváros Környezeti Programjának céljaival, illetve az helyi védett természeti területekre vonatkozó előírásokkal (A FKGY 25/2013. rendelete a helyi jelentőségű védett természeti területekről és kezelési tervükről) összhangban készült.

A BTFK célrendszere mindezen – nemzetközi, országos és helyi – természetvédelmi célokkal konform.

3.2. környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele a tervben, illetve programban:

A koncepció a hatályos országos és fővárosi dokumentumokban rögzített környezetvédelmi szempontokat (melyek egyébként összhangban vannak) figyelembe vette, azok a koncepcionális célok integráns részét képezik.

3.3. a koncepció céljainak egymás közötti, illetve a releváns tervek, illetve programok (2.2.) céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból:

A stratégiai célok egymáshoz kapcsolódásának vizsgálata megmutatja a kitűzött célrendszer belső összhangját. Az egyes célok kisebb-nagyobb intenzitással kapcsolódnak egymáshoz, egyes esetekben azonban a kapcsolódás valójában nem releváns. A stratégiai célok ellentmondást nem tartalmaznak, egymással ütköző cél nincs a célrendszerben.

Stratégiai cél/ Stratégiai cél	1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS	2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS	6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE	7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA
1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS		✓	✓	✓	✓	✓	✓	0	✓
2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” GAZDASÁG	✓		✓	✓	✓	✓	✓	0	0
3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN	✓	✓		✓	✓	✓	✓	0	0
4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL	✓	✓	✓		0	0	✓	✓	0
5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS	✓	✓	✓	0		✓	✓	✓	✓
6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE	✓	✓	✓	0	✓		✓	✓	0
7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE	✓	✓	✓	✓	✓	✓		0	0
8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM	0	0	0	✓	0	✓	0		✓
9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA	✓	0	0	0	✓	0	0	✓	

jelmagyarázat:

szoros, erős kapcsolódás a stratégiai célok között

kevésbé szoros, de van kapcsolódás a stratégiai célok között

nem releváns a célok közötti kapcsolat vizsgálata

értelmezhetetlen a kapcsolódás vizsgálata

A következő táblázatban a BTFK koncepcionális céljainak külső koherenciáját vizsgáltuk. Párhuzamba állítottuk az OFTK, a BVFK és a FKP fő céljaival és értékeltük, hogy összhangban vannak-e a BTFK céljaival. A táblázatban piktogramos jelölést alkalmaztunk a megfelelés, illetve a nem megfelelés jelzésére.

BTFK céljai	OFTK Budapesti céljai	Budapest VFK céljai	Főváros Környezeti Programja
Kezdeményező, együttműködő terület-, város- és térségfejlesztés	✓	✓	✓
Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” , – fenntartható – gazdaság	✓	✓	✓
Partnerség – a jövő közös tervezése, összehangolt fejlesztések Budapesten és a várostérségben	✓	✓	✓
Nemzetközi szerepkör erősítése a térségi pozíció kihasználásával	✓	✓	✓
Hatékony városszerkezet kialakítása - kompakt város	✓	✓	✓
A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és a táji örökség megőrzése	✓	✓	✓
Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése	✓	✓	✓
Befogadó, támogató, aktív társadalom	✓	✓	✓
Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása	✓	✓	✓

3.4. a jelenlegi környezeti helyzet releváns, a koncepcióval összefüggésben lévő elemeinek ismertetése:

3.4.1. földrajzilag lehatárolt tervezési terület esetén, illetve, ha a hatásterület földrajzilag lehatárolható, a terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a koncepció megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol:

A koncepció elsődleges hatásterülete a főváros közigazgatási területe, de a határ-szomszédos településekkel várható kölcsönhatás. Budapest státusából és elhelyezkedéséből fakadóan az agglomeráció településeire is hat, illetve azok is hatnak rá.

Az országos – főleg hálózat jellegű – elemekre a Főváros fejlesztése visszahat, elsősorban úgy, hogy e hálózati elemek fővárosi részei nem, vagy csak részben valósulnak meg. Így a közvetett hatásterület az egész országot érintheti.

3.4.2. a környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása:

A Főváros környezeti állapotának rövid ismertetése a BVFK helyzetelemzése illetve a FKÁÉ 2012. alapján:

A környezeti elemekre és környezetre gyakorolt hatások vizsgálata és értékelése során a zajhelyzet, a levegőminőség és klimatikus viszonyok, a földtani- és vízviszonyok, valamint a városi lét melléktermékeként termelődő hulladék, illetve annak kezelése képezte a vizsgálatok tárgyát. A város területegységei eltérő mértékben terheltek, de általánosan megállapítható, hogy Budapesten regisztrálható az összes környezeti közeg (levegő, víz, talaj) szennyezettsége.

A korábban jelentős szennyező pontforrások területei, térségei átalakulóban vannak, az ipari-üzemi szennyezés a rendszerváltást követően fokozatosan leállt. A volt nagyipari térségek funkcionális és városszerkezeti ártértelemezése a város általános környezeti állapotában jelentős, pozitív változást eredményezett. Ugyanakkor az ipari termelés visszaesésével egy időben fokozódott a motorizáció mértéke, így napjainkra a közlekedés jelenik meg a legjelentősebb zaj- és szennyezőanyag kibocsátó forrásként.

A jelentős zajterheltség nem csak pszichés, egészségügyi értelemben is káros az emberi szervezetre nagyban rontja a város élhetőségét. A magas, határértéket meghaladó zajszint gyakorlatilag valamennyi főbb közútvonal mentén jelentkezik, nappal és éjjel egyaránt. Ez különösen a lakott területeken okoz környezeti konfliktust, a jelentős lakossági érintettségnél fogva.

Kisebb, de lokálisan jelentős zajkonfliktus ered a vasúti közlekedésből, legfőképp az éjszakai időszakban, a teherforgalomból adódóan. A légi közlekedés a Liszt Ferenc repülőtér térségében, elsősorban a környező lakott térségében jelenik meg konfliktustényezőként, de alacsonyabb, zavaró hatású repülési zajkibocsátás az egész városban jellemző.

A légszennyező anyagok egy része (pl. kén-dioxid) erősen csökkenő, mások (pl. nitrogén oxidok, szálló por) stagnáló, enyhén növekvő mennyiséggel terhelik a levegőt. A **levegőminőség** a kibocsátói forrásokat tekintve szoros összefüggést mutat a zajállapottal: a közúti közlekedés meghatározó a kritikus szennyezőanyagok kibocsátásában, a magas szálló por (PM10) és nitrogén-dioxid koncentrációk jellemzően a nagy forgalmú utak mentén és a belvárosban mutatkoznak. Fontos megemlíteni, hogy a mindenkori levegőminőségi állapot sok tényezőn alapul. A kibocsátáson túl jelentős szerepe van a meteorológiai, tényezőknak helyi klimatikus viszonyoknak és a légcserét befolyásoló domborzati és beépítettségi viszonyoknak is.

A termelés visszaesésével, és a földgáz alapú fűtés elterjedésével az ipari és lakossági szennyezőanyag-kibocsátás jelentősége csökkent, ugyanakkor a klímaváltozásban szerepet játszó szén-dioxid kibocsátás döntő részben az energiaszektor számlájára írható. A globálisan megfigyelhető klímaváltozás eredményeképp egészséget veszélyeztető hatások jelentkeznek (átlaghőmérséklet emelkedése, szélsőségesen meleg időszakok, időszakosan megnövekvő UV-B sugárzás intenzív frontátvonulások), melyek a városi környezetben sokszor fokozottabban érvényesülnek.

A városi környezet a földtani közeg jelentős megváltoztatását hordozta magával. Az eredeti talajok a beépítések, mesterséges feltöltések és az intenzív művelés hatására már alig fedezhetők fel Budapest

területén. A múltban folytatott ipari tevékenységek és a korszerűtlen közlekedési eszközök számos helyen vezettek a földtani közeg szennyezettségéhez. Az elmúlt időszakban sok helyszínen megtörtént a szennyezettségek feltárása és sok esetben a szükséges műszaki beavatkozásokat is elvégezték. Ennek ellenére még számos potenciálisan szennyezőanyagokkal terhelt terület van, melyek kármentesítéséről gondoskodni kell. A talajra és rétegvizekre még hosszasan károsak lehetnek az egykori hulladéklerakók és nagyipari telepek csak részben ismert talajszennyezései.

A főváros a felszín alatti vizek ellenálló képessége, tűrőképessége besorolás alapján érzékenyek, illetve fokozottan érzékeny karsztos és felszín alatti vízbázis (ivó-, gyógy- és termálvizek) területek találhatóak elsősorban a budai oldalon. A földtani közeg szennyezettsége egyben az értékes felszín alatti vízkészletek minőségét is veszélyeztetik. A csatornázatlan területek szintén potenciális szennyező forrásként értékelhetők, ezért a víziközmű-olló mielőbbi megszüntetése szükséges.

Budapesten a felszíni vizek tekintetében – néhány kisebb állóvíztől eltekintve – a folyóvizek a meghatározó elemek. A Duna vízminőségi paramétereiben már megfigyelhető javuló tendencia, köszönhetően a közelmúltban elvégzett szennyvíztisztító-fejlesztéseknek. Ugyanakkor a folyó szennyezettségét regionális, illetve országhatáron túli hatások nagyban befolyásolják. A Soroksári Duna a szabályozások nyomán gyakorlatilag állóvízzé alakult, vízminősége általában egy kategóriával rosszabb osztályba sorolható, mint a Dunáé. A jelentősebb kisvízfolyások szinte mindegyike már szennyezettén érkezik a város területére, lévén több agglomerációs település tisztított szennyvizét is befogadják. Vízminőségük a budapesti szakaszon – feltehetőleg az illegális szennyvízbevezetések következtében – lényegesen romlik, és több paraméter alapján is az „erősen szennyezett” osztálynak megfelelő minőségben érik el a Dunát.

A fővárosban évente összesen kb. 1millió tonna hulladék keletkezik, ennek döntő része a lakosságtól. A hulladékok kezelése jelentős terhet ró a város üzemeltetésére. A rendszeres hulladékgyűjtésbe bevont ingatlanok arány közel 100 % -os, a Hulladékégető Mű energetikai hasznosítása révén a hulladékok lerakásra kerülő aránya országos arányban kedvező. Ugyanakkor a szelektív gyűjtés jelentős kibontakozása ellenére az anyagában újrahasznosításra/újrafelhasználásra kerülő hulladékok aránya elmarad a kívánt értéktől. Speciális hulladékkezelési-köztisztasági probléma az illegális hulladéklerakások nagy száma a periférikus területeken, melyek felszámolására eddig csak eseti projektek szintjén történtek előrelépések, a szennyezésekről mindeddig nem készült kataszter és felszámolási terv.

3.4.3. a fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a koncepció nem valósulna meg:

Környezeti konfliktus:	A belső városrészekben jelentős mértékű a hőszigetelés, a zöldfelületi intenzitás csökkenő tendenciát mutat az elmúlt időszakban.
Tervi javaslat:	Biológiailag aktív felületek növelése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Tovább fokozódó hősziget-hatás.
<i>társadalmi</i>	A város (terület) népességmegtartó ereje csökken.
<i>gazdasági</i>	Növekvő energiafelhasználás, ingatlanok használati és piaci értékének csökkenése, kiköltözés, és ezzel hatékonyság csökkenés a városműködtetés fenntartásában.

Környezeti konfliktus:	A szélsőséges időjárási események gyakoriságának növekedése
Tervi javaslat:	Árvízvédelem fejlesztése, biológiailag aktív felületek növelése, csapadékkezelés (megtartás, hasznosítás, biztonságos elvezetés) korszerűsítése, klímaberendezések hőtechnikai fejlesztése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Természeti katasztrófák (árvizek, hőség, intenzív viharok). A nyári hőség idején üzemeltetett klímaberendezések külső hőleadása fokozza a környezeti hőhatást.
<i>társadalmi</i>	Kitétség és az ehhez kapcsolódó félelemérzet fokozódása.
<i>gazdasági</i>	A hőség miatti szükséges hűtés növekvő energiafelhasználással és ezért jelentős többletteleherrel jár. A lakó- és üzleti funkciójú ingatlanok fenntartási költségnövekedése miatt romló életképesség és üzleti környezet. A várost elhagyók számának növekedése, szűkülő vásárlóerő, csökkenő beruházások.

Környezeti konfliktus:	Az egy főre jutó zöld- és erdőterületek nagysága elmarad a nemzetközi ajánlástól. A zöldterületek mind minőségi, mind területi megoszlás tekintetében jelentős egyenlőtlenségeket is mutatnak.
Tervi javaslat:	Új zöldterületek létesítése az ellátatlan területeken, a meglévő zöldterületek, városi terek rehabilitációja.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A túlhasználat miatt a zöld- és egyéb közterületek állapota tovább romlik.
<i>társadalmi</i>	Elvándorlás fokozódása.
<i>gazdasági</i>	Az elvándorlás miatt csökkenő népesség és vásárlóerő, aránytalanságok fokozódása a szolgáltatások teríttségében.

Környezeti konfliktus:	A tervezett infrastruktúrák veszélyeztetik a az ivó- és gyógyvizeinket.
Tervi javaslat:	Természeti értékek megőrzése, fokozott figyelem a vízbázis-védelem terén, a természetes gyógytényezők használatának optimalizálása, korlátozása.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A földtani közegek és vizek védelme célkitűzéseinek lemaradása ivóvíz, gyógyvíz tekintetében minőségromlást, illetve a lassan pótlódó vízkincs készletcsökkenését (átmeneti kimerülését) hozhatja.
<i>társadalmi</i>	Az ivóvíz esetleges hiánya közegészségügyi problémaként jelentkezik, a gyógyvizek kiesése gyógyászati kapacitáscsökkenést okoz, ami visszahathat a lakosság egészségi állapotára.
<i>gazdasági</i>	A gyógyvizek károsodása, illetve a gyógyvízkészlet átmeneti kimerülése jelentős turisztikai bevétel-kiesést okoz.

Környezeti konfliktus:	A rendezetlenül kezelt hulladékok veszélyeztető tényezővé válnak
Tervi javaslat:	Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A hulladékgazdálkodás fejlesztésének meg nem valósulása esetén a szükségszerűen iparszerű kezelés, hasznosítás jótékony hatásainak elmaradása mellett a rendezetlenül kezelt hulladék a lakosság egészségét is veszélyeztető tényezővé válhat. Az illegális hulladék-elhelyezés jelentős teret nyer, s így a földtani közegeket szennyezi.
<i>társadalmi</i>	
<i>gazdasági</i>	A lokális talajpusztulás

Környezeti konfliktus:	A barnamezős területek, felhagyott hulladéklerakók kármentesítése és rehabilitációja (rekultivációja) helyett jellemzően zöldmezős fejlesztések valósultak meg.
Tervi javaslat:	Barnamezős területek kármentesítése, rehabilitációja, funkcióváltása.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Egészséget veszélyeztető életkörülmények megmaradása: biológiailag aktív felületek csökkenése, fokozódó hősziget-hatás és porszennyezés, a talajszennyezések környezeti kockázatai fennmaradnak.
<i>társadalmi</i>	Szlómös terület marad fenn, közegészségügyi és közbiztonsági kockázatot növelő tényezőként.
<i>gazdasági</i>	A város extenzív területhasznosítása költségnövekedéssel jár a városüzemeltetésben. Erősödik a város inkompakt jellege. Ingatlanok használati és piaci értéke csökken.

Környezeti konfliktus:	A főváros energiaellátása szénhidrogén alapú, a megújuló energiaforrásból előállított energia a fővárosra vonatkoztatva alacsony mértékű.
Tervi javaslat:	Megújuló energiaforrások alkalmazása, energiahatékonyság növelése
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Üvegházhatású gázok kibocsátásának emelkedése, légszennyezés növekedése, üvegházhatás erősödése következhet be, illetve energiapazarlás.
<i>társadalmi</i>	A légszennyezés növekedése távlatban egészségkárosodáshoz vezethet.
<i>gazdasági</i>	A növekvő ingatlanhasználati költségek rontják a lakhatóságot és az üzleti, vállalkozói lehetőségeket.

Környezeti konfliktus:	A város forgalmasabb útvonalai mentén jelentős a légszennyezettség, a növekvő közúti forgalom erősödő zajszennyezést produkál.
Tervi javaslat:	Közösségi közlekedés és a környezetbarát közlekedési módok fejlesztése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A zajterhelés csökkentését célzó javaslatok meg nem valósulása esetén a zajterheléssel érintett lakosság létszámának növekedése következhetne be, ami hosszú távon jelentős közegészségügyi problémákat indukálna. A levegőminőség védelme is alapvető szükséglet, így ha a környezeti levegőt terhelő kibocsátások visszafogása nem következik be, a sűrűn beépített városbelsőben jelentős levegőminőség-romlás állhat be. Az emisszió-korlátozás kiterjesztése mellett ennek egyik eszköze az aktív felületek növelése. Amennyiben ez elmarad, a városbelső hőszigetelések esetleges növekedése az egyébként globálisan jelentkező klímaváltozás nem kívánatos hatásait lokálisan megnövelné.
<i>társadalmi</i>	Elvándorlás fokozódása.
<i>gazdasági</i>	Funkcionális kiüresedés az üzleti, kereskedelmi szempontból frekvenciált helyeken. Csökkenő gazdasági aktivitás, csökkenő bevételek, kevesebb munkahely.

Környezeti konfliktus:	Az újrahasznosított hulladék aránya elmarad a Nemzeti Környezetvédelmi Programban megcélzott újrahasznosítási aránytól.
Tervi javaslat:	A hulladék újrahasznosítási arányának növelése.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A hulladék lerakása növekvő környezeti terhelést jelent, mivel alkalmas területre van szükség és jelentős védőtávolsága a szomszédos területek használatát korlátozza.
<i>társadalmi</i>	A hulladékhasznosítási minták nem sajátítódnak el gyermekkorban, ami rossz beidegződésekhez vezet.
<i>gazdasági</i>	A háztartások, intézmények, gazdasági szervezetei költségei perspektivikusan növekednek, ezzel csökkennek a bevételek, fejlesztési források.

Környezeti konfliktus:	Beépített területek „zöldmezős” terjeszkedése a jelentős belső tartalékok ellenére.
Tervi javaslat:	A város- és területfejlesztés célterületeit a barnamezős területek kell, hogy képezzék. A zöldmezős fejlesztések ugyanis felemészthetik a levegőminőség és klíma szempontjából egyre értékesebb szabadterületeket.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A város szétterülése csökkenti a környezet ökológiai aktivitását, fenntarthatóságát.
<i>társadalmi</i>	Egyre több, szolgáltatásokkal nem megfelelő mértékben ellátott terület alakul ki, ami csökkenti a városrész használhatóságát, élhetőségét.
<i>gazdasági</i>	Növekvő költségek a háztartások, intézmények, gazdasági szervezetek költségvetésében, városüzemeltetés drágulása, csökkenő arányú fejlesztések. A rendelkezésre álló közmű- és közlekedési tartalékok továbbra sem kerülnek hatékonyon felhasználásra.

Környezeti konfliktus:	A Duna adottságainak nem megfelelő kiaknázása.
Tervi javaslat:	A város és a Duna kiegyensúlyozott kapcsolatának megteremtése a part közeli funkcióváltások révén.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	A mind hajózási, mind rekreációs és turisztikai szempontból alulhasznosított (helyenként megközelíthetetlen) parterületek további degradációja várható.
<i>társadalmi</i>	A Duna használata továbbra sem válik a mindennapi élet szerves részévé, a közösségi használat elmarad.
<i>gazdasági</i>	Bevétel növelési esélyek megragadásának elmaradása. Saját városi fejlesztési források felhalmozási lehetőségének elmulasztása.

Környezeti konfliktus:	Túlterhelt főközpont, nem megfelelően differenciált központrendszer.
Tervi javaslat:	A központi helyek fejlesztésénél a funkcionális vegyesség és környezeti minőség ki kell, hogy egészítse a kedvező elérhetőséget. Vonzó és marasztaló központokra van szükség a társadalmi találkozások élettel teli színterein – beleértve ebbe az épített környezet minden elemét, a közterületekkel együtt.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Az igénybe vevők által túlterhelt főközpont növekvő kiszolgáló-forgalommal is terhelt, s ez megmarad, vagy még tovább növekszik. A túlhasználat a környezetet degradálja.
<i>társadalmi</i>	Irracionális térbeli rend alakul ki és a „központok” funkcionális komplexitás hiánya jelentkezik. A növekvő ingázás miatt romlik az életminőség.
<i>gazdasági</i>	A gazdasági tevékenységek térbeli szerkezetének nem megfelelő kialakulása. A gazdasági szereplők nem hatékony működésének (pl. helyi gazdaság, helyi piacok gyengülése). Aránytalanságok, kapacitás-kihasználatlanság a városüzemeltetésben, költségnövekedés.

Környezeti konfliktus:	A város ¾-e igen alacsony intenzitással beépített, nehezen fenntartható szerkezet.
Tervi javaslat:	Hatékony, kompakt városszerkezet kialakítása. Új fejlesztések esetén hatásosabb intenzitásra kell törekedni. A város sűrűségének spontán alakulása helyett a gazdaságos és hatékony ellátás tervezhetősége érdekében a sűrűség maximalizálása mellett – az új beépítésű területeken – a fenntarthatósághoz, élıhetőséghez szükséges ökológiaailag aktív (zöld) terület kialakítandó legkisebb mértéket is meg kell határozni.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Fajlagosan több természeti erőforrás, több terület igénybevétele történhet.
<i>társadalmi</i>	A humán szolgáltatások nehezen érhetőek el. Az alvóvárosi jellemzők erősödnek, ingázás növekszik.
<i>gazdasági</i>	Magas városüzemeltetési költségek, gazdaságtalan (inkompakt) városhasználat.

Környezeti konfliktus:	Területhasználatból származó szomszédási konfliktusok.
Tervi javaslat:	Budapest szerkezetét a fenntartható környezet alapelveinek megfelelően és a zavaró egymásmellettségek, konfliktusforrások kiiktatásával, de legalább azok mérséklésével kell alakítani.
Javaslat meg nem valósulásának hatásai:	
<i>környezeti</i>	Egymás működését zavaró hatásokat „exportálnak” az összerendezetlenül egymás mellé kerülő funkciók.
<i>társadalmi</i>	Lakossági elégedetlenség. Pszichés, mentális zavaró hatások, presztízsrömlés.
<i>gazdasági</i>	A közös lehetőségek megragadása helyett gazdasági mozgástér szűkülése. A gazdasági esélyek kölcsönös rontása.

3.5. a koncepció megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása, különös tekintettel azokra a tervelemekre, tervezett intézkedésekre, amelyek:

3.5.1. természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik:

A Budapest térségére (is) jellemző gyógy-turizmus, a termálvizek, gyógyvizek hasznosítása. E tevékenység közvetlen hatással van a vizekre, konkrétan elhasználja azokat. A kontingens szerinti kínálat kialakítása szükséges, az erőforrás megújulásának lehetőségét biztosítani kell.

A közlekedésfejlesztés – ezen belül a közösségi közlekedés fejlesztése – a forgalmi immisszióval terhelt lakosság számának növekedését megállíthatja, illetve az érintettséget csökkentheti. Így a teherviselők köre kisebb lehet.

Erőforrásként értelmezhetjük az aktív felületeket, a növényzettel illetve vízzel fedett területeket, mint mikro- és mezoklimatikus tényezőket. Ezek megtartása, intenzív fenntartása és területének növelése – mint koncepcionális cél – a biológiai környezetre gyakorolt városi hatások ellentételezését szolgálja.

3.5.2. olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak:

A koncepcióban foglalt célok társadalmi és gazdasági megfontolásokat is tartalmaznak. Ezért olyan hatásokat, melyek a környezet túlhasználatát, környezeti elemek terhelését indukálná, a koncepció céljainak együttes megvalósulása várhatóan nem idéz elő. Ugyanakkor az egyoldalú fejlesztések (a koncepcióban szereplő egyes célok egyoldalú megvalósítása más célok rovására) okozhatnak környezeti konfliktusokat.

3.6. az előző pontok szerint meghatározott információkból kiindulva a koncepció megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése és a káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok:

Az következő táblázat – sor pedig a koncepció stratégiai céljait, a célok elérését támogató prioritásokat és megvalósulásukkor várhatóan megjelenő esetleges **negatív környezeti, környezetegészségügyi hatásaikat**, valamint a fellépő **káros hatások célszerű ellentételezését** mutatja be. A lehetséges hatások nem a célok megvalósításából származtathatók, hanem, ha azokat szakszerűtlenül, felkészületlenül próbálják végrehajtani. A lehetséges negatív hatások elkerülésének feltételeit tartalmazza, mintegy figyelmeztetésképpen a táblázat.

A hatások előzetes mérlegelésekor feltételezzük a célok megvalósítása során az optimális szakszerűséget és a megfelelő anyagi erőforrások meglétét.

A célok megvalósulásakor várható hatások elemzését a Budapest Területfejlesztési Koncepció (2013. munkaközi) és a hozzá készült Területi Hatásvizsgálat alapján végeztük.

cél	1. KEZDEMÉNYEZŐ, EGYÜTTMŰKÖDŐ TERÜLET-, VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS
cél elérését támogató prioritás	1.1. A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES INTÉZMÉNYRENDSZERI KIÉPÍTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	1.2. A VÁROS- ÉS TÉRSÉGFEJLESZTÉS FORRÁSSZERKEZETÉNEK ÁTALAKÍTÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.

cél elérését támogató prioritás	1.3. ÖNFENNTARTÓ VÁROSGAZDÁLKODÁSI RENDSZER LÉTREHOZÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél	2. TUDÁSALAPÚ, VERSENYKÉPES, INNOVATÍV ÉS „ZÖLD” , – FENNTARTHATÓ – GAZDASÁG
cél elérését támogató prioritás	2.1. TECHNOLÓGIAI INNOVÁCIÓ BŐVÍTÉSE ÉS A TUDÁSTRANSZFER HATÉKONYSÁGÁNAK JAVÍTÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	2.2. FELHASZNÁLÓBARÁT VÁROSKORMÁNYZÁS KIALAKÍTÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	2.3. TURIZMUS MINT GAZDASÁGI HÚZÓÁGAZAT
megvalósulásának negatív hatásai	Turisztikai célterületek és környezetük várható túlterhelése. (pl. természetes gyógytényezők (gyógyvizek) túlhasználata)
káros hatások ellentételezése	Rehabilitáció, a belső területek megfelelő közterületi kialakítása, fenntartás intenzitásának emelése. Prevenció: a látogatások célterületeinek felkészítése a nagy(obb) turistaforgalomra. A természetes gyógytényezők használatának limitálása (a reális kontingensek ismeretében), a természetes megújulás biztosítása, gyógyhatás hosszú távú megőrzése.
cél	3. PARTNERSÉG – A JÖVŐ KÖZÖS TERVEZÉSE, ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSEK BUDAPESTEN ÉS A VÁROSTÉRSÉGBEN
cél elérését támogató prioritás	3.1. PARTNERSÉG A BUDAPESTI GAZDASÁGI TÉR ÖSSZEHANGOLT FEJLESZTÉSE ÉRDEKÉBEN
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a főváros és a térség települései („csapágyvárosok”) együttműködése mindannyiuk fenntartható fejlődését szolgálja és profitálnak az együttműködésből.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.

cél elérését támogató prioritás	3.2. PARTNERSÉG BUDAPEST ÉS PEST MEGYE KÖZÖTT
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	3.3. A BUDAPESTI KÜLSŐ KERÜLETEK ÉS A SZOMSZÉDOS AGGLOMERÁCIÓS TELEPÜLÉSEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ELŐSEGÍTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben érdemi és konstruktív érdekegyeztetések történnek.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	3.4. A BUDAPESTI KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A FŐVÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS (javaslat: a prioritássor egészüljön ki ezzel a szemponttal)
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a jogok és kötelezettségek, feladatok és források elosztása illetve összerendezése optimális (összes fél számára hasznos) lesz és a városlakókat szolgálja. Ez nemcsak a főváros és a kerületek viszonylatában értendő, hanem a kerületek egymás közötti együttműködése terén is.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél	4. NEMZETKÖZI SZEREPKÖR ERŐSÍTÉSE A TÉRSÉGI POZÍCIÓ KIHASZNÁLÁSÁVAL
cél elérését támogató prioritás	4.1. EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ERŐSÍTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben az együttműködés komparatív előnyök elve és gyakorlata mentén történik és nem csap át rivalizálásba, ami magában rejti a hibázás lehetőségét is.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	4.2. VERSENYKÉPESSÉG NÖVELÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Szerteágazó kihívások és esetleges megfelelési kényszer átmenetileg ellentételezés nélküli környezeti terhelések veszélyével járhat.
káros hatások ellentételezése	Prevenció: széles körűen átgondolt és összeegyeztetett környezetvédelmi intézkedések, beruházások megtervezése, illetve megvalósítása a transzfer szerep esetleges káros hatásainak mérséklésére, s főként megelőzésére.
cél	5. HATÉKONY VÁROSSZERKEZET KIALAKÍTÁSA - KOMPAKT VÁROS
cél elérését támogató prioritás	5.1. KOMPAKT VÁROS – VEGYES TERÜLETHASZNÁLAT KIALAKÍTÁSA
megvalósulásának	Nem várható negatív hatás, amennyiben a fejlesztéseket megelőző

negatív hatásai	probléma feltárások releváns adatokat szolgáltatnak a tervezés számára és az így kialakításra kerülő vegyes területhasználat nem produkál összeférhetetlen „szomszédságokat”. A megfogalmazott célok – élhetőség, javuló életminőség – megvalósíthatóságát kell szolgálja a kidolgozás alatt álló településszerkezeti terv is.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, ha valódi probléma-megoldási szándék van. Prevenció: a funkció-szomszédságok megfelelő megválasztása. Alapvetés: a város „élő, egész”, a részleteknek passzolniuk kell, ha tanultunk a múlt hibáiból, a negatív hatások elkerülhetők. A meglévő értékek számbavétele és hosszú távú megőrzése szükséges.
cél elérését támogató prioritás	5.2. BARNAMEZŐS TERÜLETEK FUNKCIÓVÁLTÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben megfelelő gazdasági eszközrendszer áll rendelkezésre és megfelelő ösztönzés érvényesül, mivel jelentős ráfordítás szükséges e területeken. További feltétel, hogy minden környezeti elemre kiterjedő problémafeltárás (szennyezettségek teljes körű megkutatása) és problémamegoldás, kármentesítés és területrendezés-hasznosítás történjen.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	5.3. DIFFERENCIÁLT KÖZPONTRENDSZER LÉTREHOZÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a fővárosi és kerületi feladatok tisztázottak, összehangoltak, illetve a megváltozott életmód okán a központrendszer – igény oldalról – átgondolásra kerül, s szükséges még a városi hálózatok egységesítése is.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	5.4. A DUNÁVAL EGYÜTT ÉLŐ VÁROS MEGTEREMTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a Duna menti rozsdáövezetbe sorolható térség rendezésre kerül, a vízparton fekvő közlekedési pályák elválasztó hatása csökken, illetve a folyóparton megtelepülő új funkciók nem fejtenek ki terhelést a partot már rekreációs élettérként használó lakókra, látogatókra, valamint a parton lévő biológiailag aktív területekre és a vízminőségre, illetve ha a város és a folyó akadálytalanul együtt élhet. Természetesen az árvédelem is kezelendő mindennek keretében, mivel az „együttélés” kétoldalúan megoldandó feladat.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	5.5. ÉRTÉKVÉDELEM – TARTÓS ÚJ ÉRTÉKEK LÉTREHOZÁSA
megvalósulásának	Nem várható negatív hatás, amennyiben kerete, háttere is biztosított az

negatív hatásai	értékvédelemnek és természeti, környezeti, valamint épített értékek egyaránt részesülnek a védelemben. Ez társadalmi szintű szemléletváltozást is feltételez (pl. a műemlékek megóvásában érdekeltté tett tulajdonos „szívügyének” tekinti az értékmegőrzést, továbbá célszerű ágazatok közötti jogszabály-harmonizációt is kezdeményezni a végrehajtás hatékonyságának növelése érdekében).
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, ha fenti feltételek teljesülnek.
cél	6. A KÖRNYEZETI ERŐFORRÁSOK VÉDELME ÉS FENNTARTHATÓ HASZNÁLATA, A TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS A TÁJI ÖRÖKSÉG MEGŐRZÉSE
cél elérését támogató prioritás	6.1 ZÖLD- ÉS EGYÉB BIOLÓGIAILAG AKTÍV FELÜLETEK MEGŐRZÉSE, NÖVELÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a markáns zöld-elemek hosszú távon is – 50-100 év – karakterükben megőrzésre kerülnek, ugyanígy a vizek minősége is, illetve a vízminőség terén javulás áll be, s ha mindennek érdekében a területek fenntartása intenzívebb lesz.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, a kulcsszó prevenció: a biológiailag aktív felületek növelése kívánatos, ez mind a vizek, mind a talaj, mind a növényzet, mind pedig a környező levegő minősége szempontjából fontos. (Együttesük komplex biotóppá válhat.)
cél elérését támogató prioritás	6.2 TERMÉSZETI – TÁJKÉPI ÉRTÉKEK MEGŐRZÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a lassan újuló, illetve időlegesen kimeríthető értékek (természetes gyógytényezők pl. gyógy/termál források vize, valamint gyógy-barlang) nem válik a túlhasználat áldozatává.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, illetve preventív beavatkozásként a budapesti termálkarszt védelmében egyrészt a mennyiségi igénybe vétel korlátozása szükséges, másrészt minőségi védelme is (az esetleges szennyezések lehetőségének kizárásával) biztosítandó. Szintén prevenció: a tájképi, városképi értékek (a főváros esetében ez kb. ugyanaz) aktív őrzése (intenzív fenntartás, ütemezett felújítás és szükség szerinti rekonstrukció), mely esetben nem kell utólagos „mentési akció” keretében cselekedni.
cél elérését támogató prioritás	6.3 ZAJ- ÉS LÉGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE – A LAKOSSÁGI ÉRINTETTSÉG MÉRSEKLÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Az alternatív, a sűrű belső városrészeket elkerülő útvonalak mentén a zaj- és rezgésterhelés, valamint a légszennyezés lokálisan növekedhet, ami lakosság egészségi állapotára jelentős mértékben hathat.
káros hatások ellentételezése	Prevenció: a város zajhelyzetét bemutató (frissítendő!) zajtérképre alapozva optimális területhasználat kialakítása szükséges az elkerülő, alternatív útvonalak mentén (zaj- és légszennyezés-érzékeny funkciók lehetőség

	<p>szerinti kizárása), illetve zajvédelmi beruházások megvalósítása. Lényeges szempont a forgalomszervezési és zajvédelmi tervezésnél, hogy a kialakult, beállt lakóterületeken a környezetminőség és az egészség megőrizhetősége ne romoljon.</p> <p>További feladat a városi hőszigetek levegőminőség-terhelő és mikroklíma-befolyásoló hatásának csökkentése (pl. utak menti zöldsávok, vízfelületek létesítése).</p>
cél elérését támogató prioritás	6.4 KORSZERŰ HULLADÉKGAZDÁLKODÁS ÉS TALAJVÉDELEM
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben iparszerű hulladékgazdálkodási (újrahasznosítási és ártalmatlanítási) rendszer épül ki és üzemel, valamint a hulladékkezelés kevésbé sikeres eszközei (pl. a sajnálatosan közvetlen környezetüket szennyező gyűjtőszigetek) felszámolásra, vagy helyettesítésre kerülnek, továbbá a lakosság szemléletformálása, „környezettudatosságra nevelése” eredményre vezet.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre. Szükséges viszont a kommunális hulladékok kezelésének reális finanszírozhatóságát kidolgozni.
cél elérését támogató prioritás	6.5 KORSZERŰ VÍZGAZDÁLKODÁS – VÍZBÁZISVÉDELEM
megvalósulásának negatív hatásai	A hiányzó árvízvédelmi műtárgyak kiépítése, a kisvízfolyások csak vízszállítási szempontokat figyelembe vevő rendezése értékes élőhelyeket, vegetációkat érinthet. A csapadékvizek elvezetése, fel nem használása az adott térség hidrogeológiai viszonyait károsan befolyásolhatja.
káros hatások ellentételezése	Prevenció: megfelelő nyomvonal megválasztása az árvízvédelmi műtárgyak létesítésekor, ökológiai és rekreációs szempontokat figyelembe kell venni a vízfolyások rendezésekor. Revitalizáció során a vízpartok biológiai aktivitása (növényzet telepítése, biotópok létesítése) révén megnövekedik, a vízkészlet helyben tartása is erősödik. Csapadék- és szennyvizek kezelésének fejlesztése, a lehetséges hasznosítás kidolgozása szükséges.
cél elérését támogató prioritás	6.6. ENERGIAHATÉKONYSÁG ÉS KLÍMAVÉDELEM
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben valós szándékon alapuló, szakszerű, rendszerszemléletű fejlesztések következnek be energetikai téren (korszerű és takarékos fűtő-, hűtő rendszerek, hálózatok kialakítása). További feltételként szükségesek fejlesztések a közegészségügy terén (pl. a városi levegőminőség javítás, különféle sugárzások elleni védelem, illetve az egészségügyben dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítása, valamint a gyógyító tevékenységhez szükséges technikai infrastruktúra fejlesztése), de szükséges az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés (időbeli és esetleg térbeni) javítása is.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre, viszont további fontos feladat a tapasztalható klímaváltozás figyelemmel kísérése, illetve a lehetőség szerinti legjobb felkészülés a prognosztizálható hatások ellentételezésére,

	megelőzésére. További lényeges feltétel – szintén prevenció – az ÜHG emisszió, valamint a hőszigetek hatásának fokozatos és folyamatos csökkentése.
cél	7. BUDAPEST KOMPLEX SZEREPKÖRÉNEK MEGFELELŐ KÖZLEKEDÉSI RENDSZER MEGTEREMTÉSE
cél elérését támogató prioritás	7.1 NEMZETKÖZI ÉS ORSZÁGOS KÖZLEKEDÉSI KAPCSOLATOK FEJLESZTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	A javuló közúti közlekedési kapcsolatok miatt emelkedő forgalom (ha az a városi szöveten át vezet) megnövelheti a környezeti terhelést, de a tranzit jellegű nemzetközi autóközlekedési vonalak gyakorlatilag nem, és az országosak is csak kis mértékben érintik a főváros sűrűbben lakott belső területeit.
káros hatások ellentételezése	A tranzitforgalomnak a beállt városbelsőt elkerülő vezetése szükséges, megelőzendő a lehetséges kártételeket. Környezetkímélőbb közlekedési módok preferálása, kisebb károsító hatást kifejtő járművek alkalmazása szükséges, valamint a kialakult lakóterületek közelében pl. út- vasútfejlesztés esetén a pályák mentén zajárnyékoló művek létesítendőek.
cél elérését támogató prioritás	7.2 TÉRSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	A lokálisan javuló közlekedési feltételek miatt a város más területein esetleg emelkedő forgalom megnövelheti a környezeti terhelést.
káros hatások ellentételezése	Prevenció: környezetkímélőbb közlekedési módok (vasút, hajózás, kerékpározás) preferálása, kisebb károsító hatást kifejtő járművek alkalmazása.
cél elérését támogató prioritás	7.3 A FŐVÁROSI KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	7.4 A FŐVÁROSI EGYÉNI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE - közúthálózati (szerkezeti) hiányok megszüntetése
megvalósulásának negatív hatásai	A közúthálózat bővülése következtében átrendeződő forgalom hatására egyes útvonalakon növekedhet a környezeti terhelés (más útvonalakon viszont csökkenhet), erre jó példa lehet a dunai átkelési lehetőségek bővítése, amelyek a belső városrészek hídjait, illetve azok környezetét tehermentesítik (a terhelés átcsoportosítás lehetséges negatívumait megfelelő tervezési komplexitással minimalizálni lehet).
káros hatások ellentételezése	Környezetvédelmi létesítmények (pl. zajárnyékoló fal, védő zöldsáv) alkalmazása, az érintett területeken az optimális területhasználat kialakítása.
cél elérését támogató prioritás	7.5 A FŐVÁROSI EGYÉNI KÖZLEKEDÉS FEJLESZTÉSE - kerékpározás és a gyalogos közlekedés fejlesztése
megvalósulásának	Nem várható negatív hatás.

negatív hatásai	
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél	8. BEFOGADÓ, TÁMOGATÓ, AKTÍV TÁRSADALOM
cél elérését támogató prioritás	8.1. BEFOGADÓ ÉS TÁMOGATÓ TÁRSADALOM
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható társadalmi környezetben fellépő negatív hatás, amennyiben a főváros megteremti azokat a feltételeket, melyek az ország más térségeiből vagy más országokból betelepülők, a nem városlakó városhasználók (tanulók, dolgozók, szolgáltatási rendszert használók, látogatók) befogadását és egyenlő esélyű városhasználatát segíti elő és a „betelepülés” nem vezet egyfajta gettósodáshoz.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	8.2. AZ ÉLETFORMÁK ÉS A TÁRSADALMI-GAZDASÁGI KÖRNYEZET, VALAMINT A KÖRNYEZETI ELEMÉK VÁLTOZÁSAINAK ÖSSZEHANGOLÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, mivel e koncepcionális cél maga az interdiszciplináris gondolkodáson alapuló fejlesztési optimum.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél elérését támogató prioritás	8.3. A HUMÁN SZOLGÁLTATÁSOK OPTIMALIZÁLÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.
cél	9. RUGALMAS ÉS KORSZERŰ LAKÁSSTRUKTÚRA KIALAKÍTÁSA
cél elérését támogató prioritás	9.1 A LAKÁSÁLLOMÁNY OPTIMALIZÁLÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben a lakásstruktúra fejlesztését támogató, ösztönző (piacgazdasági, de szociálisan érzékeny) rendszerek kidolgozásra kerülnek.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség számottevő ellentételezésre, de a lakás-mobilitás reális lehetőséget kell kapjon.
cél elérését támogató prioritás	9.2. A TÉRBENI-TÁRSADALMI SZERKEZET KIEGYENSÚLYOZÁSA
megvalósulásának negatív hatásai	Nem várható negatív hatás, amennyiben általánosan javul a lakosság hozzáférése az intézményekhez, szolgáltatásokhoz, valamint ha az ún. krízisterületek rehabilitációja elindul és érvényesül a főváros antiszegregációs törekvése.
káros hatások ellentételezése	Várhatóan nem lesz szükség ellentételezésre.

A célrendszer minimális bővítésére lehet javaslatot tenni fenti elemzés nyomán. Célszerűen a 3. célcsoport egészüljön ki a Főváros és a Kerületek szükségszerű együttműködésének deklarált támogató prioritásával, hiszen Budapest összetartozó egész és így is kell tervezni.

3.6.1. jól azonosítható környezet igénybevétele vagy terhelés esetén különös tekintettel:

3.6.1.1. a környezeti elemekre:

A forgalmi emisszió levegőminőséget gyengítő és zajjal terhelő hatása a megcélzott fejlesztések esetében kisebb mértékű lesz hosszabb távon.

A termál- és gyógyvizek kontingens-határon való alkalmazása lehetővé teszi a vízkincs megújulását és elkerülhetővé válik a készlet-kimerülés. E szempont célszerűen nagyobb hangsúlyt kell kapjon a város további tervezése során.

Jelentős probléma napjainkban a turisztikai célpontok (pl. épített örökség színe-java) túlterhelése. Ezek tehermentesítése, jókarban tartása, a várható terhelés tervezett megosztása elősegíti az értékőrzést.

3.6.1.2. a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, a biodiverzitásra:

A koncepcióban rögzített célok a környezeti elemekre nézve javító szándékúak, a meglévő terhelések csökkentésére töreksenek, javító hatásúak. Ez elmondható táj-kép, település-kép alakítására, a klíma alakulására, valamint várhatóan az ökológiai rendszerekre is.

3.6.1.3. a Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire:

A koncepció műfaji sajátosságai okán (célokat fogalmaz meg és nem konkrét beavatkozásokat, illetve területeket) a Natura2000 területek esetleges érintettsége, élőhelyek és jelző fajok lehetséges terhelése, illetve ezekre gyakorolt esetleges hatás – a szükséges mélységben és részletezettséggel – jelen fázisban nem mérlegelhető. Általánosságban megállapítható, hogy a koncepció alapvető céljai megfelelnek a Natura2000 területeket létrehozó szakmai céloknak.

3.6.1.4. az előbbi hatások következtében az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében várhatóan fellépő változásokra:

A koncepcióban lefektetett célok és a környezet védelméért felelős szervek állásfoglalása egy irányba hat, egymást erősítik. A környezetminőség javítása, az „élhető város” létrejötte, valamint az örökségvédelem fejlődése egyaránt a koncepcionális célok megvalósulásának fokmérője. E területeken a koncepció megvalósulásakor negatív hatás nem várható.

3.6.2. a közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése esetén különös tekintettel:

3.6.2.1. új környezeti konfliktusok, problémák megjelenésére, meglévők felerősödésére:

A koncepcióban megfogalmazott célok – amennyiben optimális szakszerűség és megfelelő anyagi erőforrás rendelkezésre állás jellemzi a megvalósítást – nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek új környezeti konfliktusok kialakulását segítik.

3.6.2.2. környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítésére vagy korlátozására:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a környezettudatos magatartás feltételeit gyengítenék.

3.6.2.3. a helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a térszerkezetet negatív irányban befolyásolnák.

3.6.2.4. olyan helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésére, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítését segítenék elő, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak.

3.6.2.5. a természeti erőforrások megújulásának korlátozására:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a természeti erőforrások megújulását korlátoznák.

3.6.2.6. a nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítására:

A koncepcióban megfogalmazott célok nem tartalmaznak olyan elemeket, melyek a nem helyi természeti erőforrások más területen való hasznosítását mozdítanák elő.

Megjegyezzük: a koncepcionális célok megvalósulása közben, függően a konkrét projektektől, technológiától és organizációtól a beavatkozási területen, illetve annak környezetében átmenetileg előfordulhatnak terhelések, de ezek az „üzemelés” időszakában már nem lesznek tapasztalhatók.

3.7. a környezeti következmények alapján a koncepció és a változatok értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása:

A koncepció tervműfaj sajátosságai alapján nincsenek változatok. A koncepcionális szinten megfogalmazott cél elérése több féle úton is lehetséges, de ezek – értékelhető mélységben – csak a koncepció elfogadása után lesznek kidolgozva.

4. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

A koncepció megfogalmazott céljai alapvetően hosszú távú és globálisan életminőség-javító beavatkozásokat tartalmaz. A célok megvalósítása során fellépő környezetre káros hatások

elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatokat 3.6. fejezet taglalja részletesen.

5. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, ELŐÍRÁSOKRA, FELTÉTELEKRE, SZEMPONTOKRA, AMELYEKET A KONCEPCIÓ ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVBEN, ILLETVE PROGRAMBAN FIGYELEMBE KELL VENNI

A fővárosban 2005 óta hatályban lévő TSZT megújítása jelenleg folyamatban van. A készülő településszerkezeti terv az épített és természeti környezet vonatkozásában műszaki és térbeli rendszerbe foglalja a VFK és a BTFK által meghatározott cél-, és feladatrendszert.

A területfejlesztési koncepció megfogalmaz a térhasználatra és térbeli rendjére vonatkozó konkrét elvárásokat, melyek szem előtt tartása és befogadása a készülő szerkezeti tervben és a hozzá kapcsolódó rendezési szabályzatban szükséges.

A koncepcióban meghatározott célok alapján a kiegyensúlyozott térbeli rend megteremtése érdekében **a területfelhasználás alapelvei** az alábbiak:

- a klíma javulása, a rekreációs területek bővülése érdekében a zöldterületek, erdők arányának növekedése;
- a szabadterületek rovására történő, korábban meghatározott zöldmezős fejlesztések területi nagysága nem nő;
- a földterületekkel takarékosan gazdálkodó szemlélettel a város indokolatlanul nem terjeszkedik
- az új beépítések során a vegyes használat preferált, a lakóterületek esetében a megfelelő alapellátás mindenütt biztosítandó;
- a területi egyensúly a környezetnek megfelelő, területileg differenciált sűrűséggel válik biztosíthatóvá;
- a jelentős kiterjedésű, használaton kívüli barnamezős területek – a „zöldmezős” fejlesztésekhez képest történő – preferálása;
- a Duna part mentén a partszakaszok és a városi háttérterületek kapcsolata biztosításra kerül, a part jelentős hosszban a főváros gyalogos- és kerékpáros rendszerének részévé, egyben rekreációs területévé válik;
- differenciált központrendszer kialakítása, ami a közösségi közlekedéssel való ellátottságnak megfelelően működő városszerkezetet eredményez;

- a városközpont Duna és a városi főutak mentén terjeszkedik, a mellékközpontok rendszerének kijelölése révén a belső zóna tehermentesül;
- a kötöttpályás közösségi közlekedési elemek mentén kerülnek kijelölésre a jelentős nagyságrendű fejlesztési területek;
- a gazdasági szerepkörhöz szükséges sokrétű területi kínálat érdekében differenciált munkahelyi területek kijelölése;
- turisztikai fogadóképesség infrastrukturális feltételeinek biztosítása;
- a lakáskínálat rugalmas követésére alkalmas területbiztosítás.

6. A KONCEPCIÓ MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓAN A KONCEPCIÓBAN SZEREPLŐ MONITOROZÁSI JAVASLATOK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

Mivel a koncepció alapvetően a város, illetve a városi lét javítását határozza meg, mint elérendő fő célt, így a benne foglalt részcélok megvalósulás után – feltételezve az optimális szakszerűséget és anyagi bonitást – olyan (terhelő) hatásokat várhatóan nem indukál, amelyeket a környezetminőség – egyébként működő – rendszeres vizsgálatán túl, önállóan monitorozni kellene.

A környezeti elemek menetrendszerű vizsgálata (pl. Budapest Környezeti Állapotértékelése) és a közegészségügyi mutatók figyelemmel kísérése megfelelő monitorozási szintet jelent a koncepcionális célok tekintetében.

7. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

Az összefoglaló – véglegesen – a véleményezési folyamat (környezet védelméért felelős szervekkel történő egyeztetések, nyilvánosság bevonása) lezárását követően készíthető el és kerül kiegészítésre.

A környezeti vizsgálat – értékelés a 2/2005. (I. 11.) kormányrendelet előírásai alapján, Budapest területfejlesztési koncepciója javaslattevő fázisának megalapozó munkarészeként készült.

A területfejlesztési koncepció javaslattevő munkafázisával párhuzamosan készülő környezeti értékelés a koncepció céljainak várható környezeti hatásait, illetve a javasolt változások prognosztizálható következményeit tárja fel. A vizsgálat – értékelés a várható hatások felmérése, az általános következtetések levonása után, a koncepció célrendszerének tervezése folyamán jelezte az **esetlegesen káros, kevésbé előnyös hatásokat**. Így a koncepcióalkotás és a környezeti értékelés folyamata egymás felé oda-vissza csatolva alakította ki a végleges, a káros hatások mérséklésére és ellentételezésére is javaslatot adó koncepciót.

A vizsgálat – értékelés készítése folyamán, a koncepciót összevetve a vele megegyező tervi szinten elhelyezkedő Pest megye területfejlesztési koncepciójával, megállapításra került, hogy a megfogalmazott célok a kölcsönös előnyök szem előtt tartásával kerültek meghatározásra, hatásaikkal egymást erősítik. A vizsgálat – értékelés belső konzisztencia vizsgálata megmutatta, hogy a stratégiai célok nem tartalmaznak ellentmondást, egymással ütköző célok a célrendszerben nem szerepelnek, kisebb-nagyobb mértékben kapcsolódnak egymáshoz, erősítik egymást.

A koncepció a feltárt környezeti konfliktusokra megfelelő javaslatokat határozott meg. A környezeti konfliktusok értékelése rávilágított, hogy a célok meg nem valósulásának jelentős környezeti (és esetleg társadalmi és gazdasági) hatásai lehetnének. Így például a növekvő energiafelhasználás és a kedvezőtlen városszerkezet miatt fokozódó környezeti terhelésekre, és ezáltal romló életkörülményekre lehet számítani.

Ezzel ellentétben a koncepció megvalósulása kedvező hatásokat eredményez mind környezeti (és várhatóan) társadalmi és gazdasági szempontból is. A célok megvalósulása néhány esetben ugyan eredményezhet átmenetileg kisebb káros hatásokat is, melyek azonban kezelhető mértékűek. Ilyen káros hatással lehet a hiányzó közlekedési infrastruktúra elemek kiépítése (zaj- és légszennyezés) vagy éppen az egyes célok egyoldalú megvalósítása (pl. a turizmus egyoldalú fejlesztése okozta környezeti és teherviselés oldaláról társadalmi konfliktusok). Mindezen káros hatások megfelelő – alapvetően preventív – beavatkozásokkal illetve arányos fejlesztésekkel kiküszöbölhetők, mérsékelhetők.

Ennek megfelelően a koncepcióban a káros környezeti hatások minimalizálásra, illetve ellentételezésre megfogalmazásra kerültek a megfelelő javaslatok, így összességében javuló életfeltételeket teremt, **biztosítja a környezeti erőforrásokkal történő hatékony és fenntartható gazdálkodást, az élhető, egészséges várost, s hozzájárul a gazdasági versenyképesség fokozásához.**

JOGSZABÁLYI HÁTTER

Közösségi jogszabályok:

2001/42/EK (VI.27.) irányelve bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról

2013/24/EU végrehajtási határozat A Pannon Régió közösségi jelentőségű természeti területeit tartalmazó, frissített jegyzék kiadásáról

Törvények:

1993. évi XLII. törvény A nemzetközi jelentőségű vadvizekről (Ramsar 1971. és módosításai)

1995. évi LXXXI. törvény A biológiai sokféleség egyezmény kihirdetéséről

1995. évi LVII. törvény A vízgazdálkodásról

1996. évi XXI. törvény A területfejlesztésről és a területrendezésről

1996. évi LIII. törvény A természet védelméről

1996. évi LIII. törvény A természet védelméről

1997. évi LXXVIII. törvény Az épített környezet védelméről

2003. évi XXVI. törvény Az országos területrendezési tervről

2007. évi LX. törvény Az ENSZ éghajlatváltozási keretegyezménye (Kiotói jegyzőkönyv)

96/2009. (XII.9.) OGY határozat A 2009-2014. közötti időszakra szóló NKP-ről

2012. évi CLXXXV. törvény A hulladékról

2012. évi CCXVII. törvény Az ÜHG közösségi rendszerében ( ) történő részvételről

Kormányrendeletek:

123/1997. VII.18.) Korm. rendelet A vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről

148/1999. (X.13.) Korm. rendelet Az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról

219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet A felszín alatti vizek védelméről

220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről

280/2004. (X.20.) Korm. rendelet A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről

2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet Egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról

284/2007 (X.29.) Korm. Rendelet A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól

218/2009. (X.6.) Korm. rendelet A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és területrendezési terv tartalmi követelményeiről

306/2010. (XII.23.) Korm. rendelet A levegő védelméről

314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről

Miniszteri rendeletek:

74/1999. (XII.25.) EÜM rendelet A természetes gyógytényezőkről

27/2008. (XII.3.) KvVM-EÜM rendelet A környezeti zaj- és rezgésterhelés határértékeinek megállapításáról

14/2010 (V.11.) KvVM rendelet Az Európai Közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett fővárosi földrészekről

4/2011 (I.14.) VM rendelet A levegőterheltségi szint határértékeiről